

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérbázis)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évf. 239. sz. 1943. október 22 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Hivatalos tájékoztatás: Meg kell fizetni a tandíjat egész évre az iskolákban
A télen csökkentve fűtik a személyszállító vonatokat, a helyi vonatokat egyáltalán nem

Moszkvában az oroszok hadműveleti kérdésekre, az angolszászok politikai kérdésekre fektetik a fősúlyt

Az oroszoknak sikerült a második arcvonal kérdését első pontként kitűzetni — Gomel és Kiev között megghiusult a szovjet áttörési kísérlete, Csernigovnál még tart a kemény csata

Kállay miniszterelnök az ország rendjéről, nyugalmáról és a törvényhozás felelősségéről — A belügyminiszter a pártok mozgási szabadságáról
— Kijelentette: a „békepárt“ elnevezés mögött kommunista szervezkedés húzódott meg, melynek vezetőit letartóztatták

A moszkvai értekezlet a három szövetséges hatalom külügyminiszterei között tovább tart. Bizonyosat nem lehet tudni, merthisz a konferenciát szigorú bizalmas jellegűnek nyilvánítják, zárt ajtók mögött tartják és hivatalos közleményt csak a végén adnak ki.

Mindazonáltal bőven foglalkozik minden ország sajtója a konferenciával kiszivárgott hírek, sugalmazott közlemények és kombinációk révén.

A KÜLSŐSÉGEKBŐL

Is lehet következtetni. Így a zürichi „Die Tat“ moszkvai jelentése szerint az angol kiküldöttek súlyos iratkötegekkel érkeztek Moszkvába, amelyek sok anyagot tartalmaznak a közösen megvitatandó sok kérdéssel. Ezek között számos európai kérdés is van. Az iratok feliratai többek között Jugoszlávia, Görögország, Lengyelország és Németország feliratait viselik. A brit kiküldöttek nagyon érdeklődnek a Szovjetunióban léte sített német bizottság iránt, tudni szeretnék, vajjon ennek a bizottságnak programja csupán propaganda természetű, vagy pedig azokat a feltételeket tartalmazza, melyeket Németországnak terjesztenének elő, ha a nemzeti szocialista rendszer összeomlanék — írja a svájci lap.

A STOCKHOLMBA

érkezett értesülések szerint Molotov terjedelmes tárgyalási programmal rendelkezik. A sajtómegnyilatkozások Németország, valamint a kis szomszéd-államok jövőjének kérdésében egészen érthető hangot ütnek meg. A német kérdés megvitatásába most már nem kerül előtérbe a moszkvai német bizottság, hanem a szovjet legfőbb tanácsának referensei hangoztatják az oroszoknak okozott valamennyi háborús kár Német-

ország által való teljes jóvátétel szükségességét. A kelet-európai kérdések körül szobakerünek a szláv népek körében folytatandó agitáció céljaira alakult úgynevezett „moszkvai szláv bizottság“-ra vonatkozó kérdések. Lapjelentések rámutatnak arra, hogy igen éles a moszkvai jugoszláv agitátorok hangja Mihajlovics tábornok ellen. A leningrádi rádió szokatlanul heves kirohánásokat intézett Helsinki ellen. Összefoglalóan megállapítható, hogy — jelentik ki Stockholmban — a szovjet propaganda most éppen azokban a kérdésekben nem tanúsít a legcsekélyebb tartózkodást sem, amelyek a Moszkva és nyugati szövetségesei között vitások, vagy tisztázatlanok.

„DÖNTŐ LESZ

A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET”

Mint az MTI jelentése közli, a moszkvai sajtó bizakodóan ítéli meg az értekezletet. A „Pravda“ hangoztatja, hogy az ellenségek az a reménye, hogy a moszkvai megbeszélések során ellentétek merülnek fel, semmivel foszlott. A három hatalom koalíciójának együttműködése mind szorosabb. Ezzel a felfogással szemben, amely szerint az értekezlet csupán Sztalin, Roosevelt és Churchill találkozója készíti elő, a brit bizottság egyik tagja a következő kijelentést tette: A moszkvai értekezlet nem jelenti későbbi megbeszélések bevezetőjét.

Más jelentések is szólnak arról, hogy a mostani értekezlet döntéseket hozhat.

Mint angol forrásból jelentik, teljesen megdőlt az a felfogás, hogy a moszkvai értekezletnek csak előzetes jellege lesz. Minden bizonnyal több olyan kérdés lesz, aminek megtárgyalására majd csak később kerül sor a három hatalom kormánya között, azonban a jelenlegi megbeszéléseken résztvevők mind-

annyan elhatározták, hogy végleges eredményeket illetőleg döntéseket hoznak. A megbeszéléseken tevékeny részt vesz Litvinov is.

Sztlin nem gondol arra, hogy a moszkvai tanácskozáson részt vegyen. Átengedi a politikusoknak a politikai problémák megvitatását, azonban valószínű, hogy a tárgyalások későbbi folyamán a katonai kérdésekről folyó tárgyalásokba beavatkoznak.

CSÜTÖRTÖKÖN KATONAI KÉRDÉSEKET TÁRGYALTAK

A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint a moszkvai értekezlet harmadik ülésén, csütörtökön főleg katonai kérdéseket tárgyaltak.

A MÁSODIK ARCVONAL A NAPIRENDEN

A moszkvai értekezletről a svéd lapok azt az értesülést szerették, hogy az oroszoknak minden valószínűség szerint sikerült a második arcvonal kérdését az értekezlet napirendjén első pontként kitűzetni.

A TÖRÖK ÉRTESELÉSEK

a moszkvai értekezletről igen figyelemreméltóak, mert Ankarának jó hírszolgálati összeköttetése van az orosz fővárossal. Az ankarai „Aksam“ című lapban Sadak képviselő leszögezi, hogy London, Washington és Moszkva egyaránt optimisták. Sadak szerint tévedés volna azt hinni, hogy a moszkvai tanácskozás valamiféle békeértekezlethez hasonlít, amelyen megvitatják mindazokat a kérdéseket, amelyeket a háború után vehetnek fel. Nem valószínű, hogy az orosz fővárosban lefektetik a háború utáni Európa terveit, hiszen Európa még nagyon messze van a békétől. Észszerű tehát azt gondolni, hogy hadműveleti kérdésekkel foglal-

koznak és valamilyen általános elvi megegyezésre jutnak néhány Oroszországot érintő alapvető kérdésben. Amerika és Anglia többször is megbeszélések egymás között a katonai és politikai kérdéseket. Most a szovjettel kell keresni a megegyezést. A helyzet kulcsa tehát Moszkvában van. Csúpan Moszkvából jövő híreket lehet megbízható értesülések tekinteni.

A „Tasviri Efkir“ című lap igen nagy figyelemmel elemzi az angol hírszolgálati irodának azt a moszkvai táviratát, amely szerint az oroszok nem gondolnak arra, hogy történelmi és stratégiai határai körül vitatkozzanak. A lap megemlíti, olyan hírek is vannak, hogy Amerika már most meg akarná határozni Lengyelországot és a balti államok sorsát. Az angol jelentésben feltűnik, hogy Oroszország nem az első világháború előtti határait követelné, hanem történelmi és hadműveleti határait, ami azt jelenti, hogy bizonyos változtatásoknak akarja alávetni régebbi határait, de erről nem kíván a mostani értekezleten vitatkozni. Nyilvánvaló, hogy az oroszok a hadműveleti kérdésekre fektetik a fősúlyt, az angolszászok pedig a politikai kérdésekre. Az angolszászok esetében feltétlenül erre kell gondolni, mert az amerikaiak népes bizottságában csak egyetlen katona foglal helyet.

A NACIONALISTA SZOVJET

A londoni „Times“ washingtoni tudósítója szerint ott híre jár, hogy Hull külügyminiszter a megbeszélés tárgyait semmiképpen sem kívánja korlátozni, tehát katonai kérdésekbe is belemegy. A lap hangoztatja, hogy Oroszország ma már nemcsak nem nemzetközi állam többé, hanem valamennyi nagyhatalom között a legnacionalis-

tább. Nagy Péter lett a mai oroszok bálványja. Új érvényt kapott ma Masaryknak az a megállapítása, hogy a „cár halott, de nem halt meg a cárizmus és csupán az egyenruhát fordították ki“.

A „Daily Mail“ polemizál az orosz „biztonsági“ jelszóval és azt írja, hogy bár a Szovjetunió aláírta az „Atlantic Chartát“, azonban láthatólag csak az 1921. évi határok alapján. Ezek a határok már az „Atlantic Charta“ alapelveinek törését jelentik. Szovjet-Oroszország régi határai voltak tekintetben nyommasztóak voltak és a nyugati hatalmak hajlandók hozzájárulni Oroszországnak szabad kikötőre és előretolt szövetséges támaszpont használatára irányuló követeléseit, hogy ezzel megvédjék a világot új agressziós politikától. Az „Atlantic Charta“ alapelveit nyugaton nem lehet végrehajtani, ha keleten nem keresnek megoldást Nagy Péter vagy Szuhorov szellemében. — fejezi be az angol lap.

SMUTS BESZÉDÉNEK HATÁSA

Londoni jelentés szerint Smuts tábornagy beszéde az angol közvéleményben mély benyomást keltett, annál inkább, mert a tábornagy tudvalevően részt vett a brit háborús kabinet valamennyi tanácskozásán és ennek folytán pontosan tájékozódva van a szövetségesek katonai terveiről s azokról a nehézségekről, amelyek a konti-

FONTOS TUDNIVALÓK

Rendelet a szappan új áráról. (8)

TÓKÉS FOTO

nens elleni vállalkozás elé járulnak.

Smuts tudvalevően 1944-re állapította meg az Európa elleni offenzíva lehetőségét.

Az oroszok körében Smuts nyilatkozata csalódást keltett, mert arra számítottak, hogy nyugaton rövidesen nagyméretű tehermentesítő támadás indul. Londonban azonban meg vannak győződve arról, hogy az angolszász hatalmak képviselői a nyílt kérdésekre nyílt válaszokat adnak, éppen a második arcvonal kapcsolatban.

A KELETI FRONTON

A szovjet támadások súlypontja változott. Az orosz hadvezetéség folytatja az offenzívát, mert — mint sejtethető — a moszkvai konferencia idejére szeretne valami nagyobb eredményt elérni, ami a szovjet követeléseket szinte alátámasztaná.

Német katonai körökben —

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Kremencsugtől délkeletre levő betörési térségben szerdán a bolsevisták átmenetileg csak helyi támadásokat hajtottak végre, amelyekkel a betörés helyét két oldalig igyekeztek kiszélesíteni. Ezeket a támadásokat helyenként elkeseredett harcokban visszavertük. A Kíev és Csernigov közötti arcvonalon az ellenség folytatta erős, időnként több hadosztállalal vegre-hajtott áttörési kísérleteit.

Kíevtől északra valamennyi támadás véresen összeomlott.

Csernigovtól északnyugatra még folynak a harcok. A keleti arcvonalról egyébként csak Melitopol és Gomel szakaszáról, valamint Velikije Lukitól délnyugatra levő szakaszról jelentenek élénkebb helyi harcokat. Kíevtől északra különösen ki-tüntetve magát kiváló magatartásával és harci teljesítményével a támadásban és védelemben egyaránt a 323. gyalogos hadosztály Glatz ezredes parancsnoksága alatt álló harci csoportja.

A délnyugati arcvonalon szerdán nem került sor nagyobb

mint berlini jelerés mondja — szovjet részről az új offenzíva céljaként nem annyira terület-szerzés, mint inkább a német ellenálló erőnek a lehető legnagyobb veszteségek okozásával való gyengítését jelölték meg.

Ez a szerényen hangzó célkitűzés nyilván azzal áll összefüggésben, hogy a német ellenállás a kremencsugi betörési helyen is igen megerősödött. A szovjet nem is próbálkozott további előnyomulással, hanem csak helyi támadásokkal igyekezett egyelőre állásait kiszélesíteni, eredményt azonban nem tudott elérni. Hasonlóképpen sikerült a német védelemnek a Kíev és Gomel között, továbbá Kíevtől északra tovább folytatott áttörési kísérleteket mindenütt visszautasítani, míg Csernigovtól északra a csata sorsa még nem dől el. A keleti front többi részein, épp úgy mint a délnyugati részén, nem történtek említésre méltó események.

harc cselekményre. Campo-bassonál és Termoliótól északnyugatra vezető parti úton visszavertünk ellenséges előretöréseket.

Ellenséges gépek szerdán a nap folyamán, valamint a csütörtökre virradó éjszaka behatoltak a birodalom területére főlé és bombákat dobtak le egyes helységekre, köztük kis falvakra. E támadásnak kevés áldozata volt. Csekély épületkárok keletkeztek.

A légvédelmi erők előltek 16 négymotoros brit-északamerikai bombázót és két vadászgépet.

A német légi haderő október 21-ére virradó éjjel nagyszabású támadást hajtott végre Hull kikötő ellen és bombákat dobott London város területére egyes célpontjaira, valamint a délnyugati partvidékre. Egy német repülőgép nem tért vissza támaszpontjára. A német tengeralattjárók az angol és amerikai utánpótlás elleni harcukban a Földközi-tengeren 54.000 tonna tartalmú hét hajót süllyesztettek el, egy hajót pedig torpedóáldattal súlyosan megrongáltak. (MTI.)

gyengébb erőkkel folytathatták. Általában véve itt is úgy, mint a délnyugati partvidéki nyúló harcokban erők nagyarányú átesportosításával foglalkoznak (MTI.)

Angolszász légitámadás a délszerbiai Nis ellen

Kétszáz halott és sok sebesült

Belgrád, október 21. (Német Távirati Iroda.) Brit-amerikai repülőgépek szerdán délben megtámadták a délszerbiai Nis városát és ott nagy anyagi kárt okoztak, főképpen magánházakban. Az áldozatok száma nagyon jelentékeny. A romok kö-

zül eddig 200 hadtestet szedtek ki és a sebesültek száma is többszáz. Egyebek között találtak ért egy óvóhelyet, ahol szintén voltak áldozatok. A brit-amerikai repülőgépek gépfegyverekből is lőtték a lakosságra. (MTI.)

nem volna erre megfelelően reagálni, de egészen ki van zárva az, hogy ami nálunk németeknél 1918 novemberében hiányzott és amikor a hályon akkor megbuktunk, az most kielégítő mértékben rendelkezésünkre áll. Nagyon jól ismerjük helyzetünk időleges gyöngéit, de azért nem került el szemünk, erőnk és az ehhez fűződő kilátásunkat a győzelemre. Az elmúlt nyáron néhány katonai reakcióban volt részünk, ezek főként az olasz királyi ház magatartására vezendők vissza. A keleti arcvonalon történt elszakadó mozdulatainknak is itt van a szerepe, mert a dél elreteszelése érdekében hadosztályokat kellett elvonnunk keletre, amelyeknek a hiánya szükségessé tette keleti arcvonalunk megrövidítését.

A miniszter a sikeres visszavo-

zolás jelszavát határozottan elveti, mert ez csak viszonylag érvényes. Magától értetődő, hogy minden meghódított terület feladása nagy veszteség, ámde, ha ez elkerülhetetlenné vált, viszonylag nyereségnek tekinthető, noha a kiűrtést nagyban és egészben komoly veszteségek nélkül viszik keresztül. Már pedig ez történt. A háborús eshetőségek vállalkozásában valakinek mindig támadónak és változatlanul kell maradni, ez a hadvezetéség szívóssága és győzelmi elszánt-sága. A hadiszerecsere forgandósága felett ott áll egy hadviselő nemzet állhatatossága. (MTI.)

A Rómában tartózkodó olasz tiszteknek Firenzébe kell menniük

Zürich, október 21. (MTI.) Graziani tábornagy, a köztársasági fasiszta kormány hadügyminisztere felszólította az összes Rómában tartózkodó katonatiszteket, hogy hagyják el a fővárost és menjenek Firenzébe.

Az angolszászok légi és tengeri partraszállásra készülnek a római térségben

Berlin, október 21. Az Interinf rendszerint jöletrésült római olasz körökben arról értesül, hogy számitani lehet az angliok és amerikaiak közvetlenül küszöbönálló kombinált légi és tengeri partraszállásra a római térségben. E teljességgel hitelt érdemlőnek látszó tájékoztatás szerint jelentékeny angol-amerikai légi szállításra szánt egységek legrasra készen állanak az arcvonal mögött. Ugyan így nagyobb tengeri akcióra lehet következtetni abból, hogy a legutóbbi napokban lázas erő-feszítések tettek, hogy a napolyi kikötőt erős éjjel-nappali munkával mielőbb ismét üzembe vehessék. E feltételeket megerősíti a szövetségesek feltűnően megerősödött hajóforgalma Olaszország délnyugati partja mentén. (MTI.)

Harcok Melitopoltól Kíevén át Csernigovig

Berlin, október 21. (Interinf) A keleti arcvonalon az Azovi-tenger és Zaporozsje között a harcok Melitopol város területére összpontosultak s az ahhoz északról csatlakozó arcvonalzakaszon itt is véresen visszaverték a bolsevisták minden tárnyerési kísérletét. Kíevtől északra a bolsevisták megint csak nagyobb erőket toltak előre, hogy a mögöttes német vonalakra gyakorolt nyomást fokozzák.

A bolsevisták 8 lövészadosztállal és többszáz páncélosal folytatták nagyarányú támadásukat Csernigovtól északnyugatra. Többórás váltakozó és elkeseredett viaskodás után sikerült a szovjet páncélos csoportjainak mintegy 4 kilométeres szélességben behatolni a német vonalakra. Itt kivételesen heves közelharcok fejlődtek ki, a nagy számszerű fölényben levő bolsevistákkal, amelyekben a német helyi tartalékok is beavatkoztak — Elszánt ellenlökéssel sikerült a bolsevisták támadását felfogni.

Molotov ebédett adott Hull és Eden tiszteletére

Moszkva, október 21. Molotov külügyi népbiztos szerdán délben hivatalos ebédet adott a külföldi személyiségek tiszteletére. Az ebéd alkalmával rendkívül szívélyes felköszöntők hangzóttak el. Az ebéd orosz szokás szerint késő délutáni órákig tartott, utána pedig a küldöttek második értekezletre ültek össze, amely több mint két óra hosszat tartott. Molotovon kívül Litvinov is részt vett az ebéden, aki jelentős szerepet játszik a megbeszélésekben.

Cordell Hull magas életkorára való tekintettel — az amerikai külügyminiszter elmúlt 72 éves — eltekintettek a Moszkvában annyira kedvelt éjszakai tanácskozásoktól. Ahelyett kora délelőtt kezdenek tanácskozni, úgyhogy délutánra a megbeszéléseket mindenkor be is fejezik.

Szerdai megbeszélések valószínűleg katonai kérdések körül forogtak. Cordell Hullt és Edent katonai tanácsadói vették körül, orosz részről pedig több ismert tábornagy vett részt a tanácskozáson.

Téli ruhaneműeket tartalmazó csomagok a hadműveleti területekre újból küldhetők

A hadműveleti területen lévő honvéd és munkaszolgálatos egységek részére téli ruhaneműt és ovcókkat tartalmazó csomagok küldését honvéd vezérkar főnöke újból engedélyezte.

Minden egyen részére egy darab csomag adható fel.

A feladás ideje október 26-tól november 6-ig bezárólag. Budapestre csak a Budapest 72 (Vorsuf. U. 1.) és a Budapest 62. (Vilmos eszár-ut 10. sz.) postahivataloknál lehet feladni. Ilyen csomagokat azonban vidéken bármely postahivatalnál, de csak a délelőtti órákban, 13 óráig.

A csomagok telő súlyhatára 10 kilogramm.

A csomagokban kizárólag csak téli ruhaneműk, vagy ovcókkak küldhetők: ujjas, trhamlony, ovcós, téli ing, bundabélés, téli alsónadrág, téli harisnya, kapca, kesztyű, szirma, kötött haskötő, terembeigítő, ermelegítő, túlvédő, nyaksál, takaró, meleg sapka, kuosma, hosapka, csizma, cipő, melegítő készülék, hópalaak, egyéb dolgokat nem szabad csomagolni. Nem küldhetők a csomagokban levelek sem.

A csomagokat a feladás alkalmával nyitva kell bemutatni, hogy letűvő postakalkalmazott azok tartalmát ellenőrizhesse.

A csomagok burkolata csak szak, vagy tartos vászon lehet, amelyet a

szerepe, mert a dél elreteszelése érdekében hadosztályokat kellett elvonnunk keletre, amelyeknek a hiánya szükségessé tette keleti arcvonalunk megrövidítését.

A miniszter a sikeres visszavo-

zolás jelszavát határozottan elveti, mert ez csak viszonylag érvényes. Magától értetődő, hogy minden meghódított terület feladása nagy veszteség, ámde, ha ez elkerülhetetlenné vált, viszonylag nyereségnek tekinthető, noha a kiűrtést nagyban és egészben komoly veszteségek nélkül viszik keresztül. Már pedig ez történt. A háborús eshetőségek vállalkozásában valakinek mindig támadónak és változatlanul kell maradni, ez a hadvezetéség szívóssága és győzelmi elszánt-sága. A hadiszerecsere forgandósága felett ott áll egy hadviselő nemzet állhatatossága. (MTI.)

Kállay minisztereinek és Keresztes Fischer belügyminiszter beszéde a kormánypart értekezletén

Budapest, okt. 21. A Magyar Élet Partija csütörtök délutáni pártértekezletén igen nagyszám-ban vettek részt a parti képviselői és felsőházi tagjai, valamint a kormány tagjai csaknem teljes számban megjelentek.

A pártértekezleten Kállay Miklós minisztereinek is felszó-lalt. Köszönetet mondott a párt támogatásáért, amelyben a kormány működésében eddig részesítette és kérte a párt tagjait, hogy ez a támogatást a jövőben is a legmesszebbmenőbbben gyakorolják.

A nehéz időkben — folytatta — felelősségteljes, súlyos szerepe van a törvényhozásnak. Tudjuk ezt a 25 év előtti élet-telentő példából, amikor a törvényhozás, annak többségi partja, de a többi pártok sem álltak meg helyüket az ország nehéz óráiban. Már pedig ha nehéz időkben helyt kell állani, úgy elsősorban azoknak kell, akiket az ország bizalma megbízott és kiemelt azzal, hogy rájuk bizza a nemzet sorsának intézését. Meggyőződése, hogy a Magyar Élet Partija, amely ma fokozottan fontos szerepet játszik a többségi erőt képviseli, minden körülmények között helyt áll és teljesíti az ország érdekében kötelességét. Meggyőződése, hogy az országgyűlés minden tagja átérzi felelősségét és megkönynyitja a felelősségteljes munka elvégzését. Kérte a pártot őrizze meg hitét és bizalmát, mert egy-séges felfogásával és fegyelm-zettségével kell helytállani. A párt tagjai ne csak a rendithe-tetlen magyar hitben, hanem a mindennapi életben is járjanak elől jó példával. Megingatná a nemzet bizalmát, ha az országgyűlésben üres padokat látna. Mindenkinek fokozott helytál-lással kell a munkában ki-venni részét. Természetes tehát, a mai nehéz időkben nemcsak a minisztereinké, de pártvezéri minőségében is fokozott figye-lemmel kívánja kísérni képi-selőtársainak tevékenységét. Nem a kormányban, hanem az országnak és a magyar parla-mentarizmusnak van elsősor-ban szüksége arra, hogy lássa a nemzet kiválasztottjait, teljesítik-e feladatukat.

A minisztereink ezután az ország hangulatáról emlékezett meg. Örömmel állapította meg, hogy az országban nyugalom van. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a mai időkben nem merülnek fel panaszok. Né-pünk azonban ezeket esodálatra

méltó türelemmel és fegyelm-mel viseli. Hangsúlyozta, hogy a kormány fokozott mértékben örködik az ország rendje és nyugalma felett. Ennek meg-orzserése meg tett minden intéz-kedést, aminek ismertetése a belügyminisztert kérte fel.

Keresztes-Fischer Ferenc bel-ügyminiszter hangsúlyozta, hogy a kormány a háború kez-dete óta következetesen képvi-seli és követi azt az álláspontot, amely parlamentáris állami be-rendezkedésünkben folyik és en-nek megfelelően szabad mozga-si lehetőséget biztosít minden politikai pártnak azok között a keretek között, amelyek az or-szág nyugalma, rendje és vita-lis érdekei szának meg. A kor-mánynak a mai nehéz időkben fokozott mértékben kötelessége ügyelni arra, hogy a jelentő-csökkentett érdekeket semmi se-vezélyeztetése és országnak amúgy is próbára tett köznyu-galmat és rendjét semmi ne za-varja. Ennek megfelelően tehát fokozott mértékben kötelessége az ellenőrzés gyakorlása, a parti-szervezkedés, a gyülekezési jog gyakorlása mindenféle politikai mozgalom felett.

Ismertette azokat a rendezési intézkedéseket, amelyeket a fo-kozott ellenőrzés érdekében megenni szükségesnek látott, majd a felszólalás végén rövi-den megemlékezett az úgynene-zett békepárt, propagandájá-ról, amely kétségtelenül nyug-talanságot keltett. Rámutatott arra, hogy a békepárt elnevezés mögött kommunista szervezké-dés húzódtott meg, ezt azonban a hatóságok idejében leleplezték, vezetőiket letartóztatták és ár-talmatlanná tették.

Mind a minisztereink, mind a belügyminiszter szavalt általános helyeslés és taps fogadta.

Lukács Béla miniszter a párt országos elnöke köszönetet mon-dott a minisztereinknek és bel-ügyminiszternek felszólalásukért, hangsúlyozta, hogy a párt minden egyes tagja a legteljesebb biza-lommal támogatja a miniszter-elnököt és kormányát működésé-ben. Kijelentette, hogy a párt minden egyes tagjai a jövőben is helyt fog állani mindentekinté-ben.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette, hogy a képviselőház pénteki ülésén be-terjeszti a jövő évi állami költ-ségvetést és expozéja során fog-lalkozni kíván mindazokkal a pénzügyi és gazdasági kérdése-vel, amelyek az egész országot közelről érdeklik. — Ezután több interpelláció hangzott el.

A véderő bizottság ülése

Budapest, október 21. A Ház véderőbizottsága gróf Takách Tolnay József elnöklésével csütörtök délelőtti 11 órakor ülést tartott. Csataj Lajos honvédelmi miniszter tájékoztatóját több felszólalás után a

bizottság egyhangúlag tudomá-sul vette.

A felsőház véderőbizottsága október 25-én, hétfőn ülést tart. Tárgysorozatban a m. kir. honvé-delmi miniszter tájékoztatója szerepel.

tartalom ellenőrzése után ke'll Lavarr-ni.

7. A csomagokat tabori díjnak meg-felelően díjazták. Nyomatékosan fel-hívják a közönség figyelmét, hogy mind a csomagolásnál, mind a cso-magok olvashatón való vízszentes mindenki gondosan járjon el és a cso-magok címlapjának masolatát, vaia-mint a tartalomról egy jegyzéket a csomagban helyezzen el, mert csak így biztosítható, hogy a csomagok ep al-lapotban és késedelem nélkül kerülnek a címzethez.

A téli ruhanemű csomagok felada-sához két bályegység, vagy pedig kü-lön engedély nem kell. A munkaszol-gálatosok hozzátartozóinak figyelmét felhívják, hogy csak azok részére ad-janak fel téli ruha tartalmú csoma-got akiknek tábori posta számát meg-kapták.

A holdév, amely szerint a mo-hamedánok az időt számítják, mindössze 354 nappól áll. A nap-évet szembeni különbség tehát minden évszázadban kerekén 3 esztendőtté tesz.

— A nép nyelvében még min-dig élő régi mértékek, a láb, arasz, ujj a régi egyiptomiaknál már ötezer évvel ezelőtt haszná-latban voltak a görög közvetítés-sel onnan terjedtek el az egész világon.

A megrövidített tanévre is meg kell fizetni az egész tandíjat

A nyári szünidőnek meghosszabbítása folytán megrövidített tanévről kapcsolatosan felmerül a nagyközönség körében a kérdés, hogy a tanév későbbi kezdése miatt van-e helye tandíj mérséklésének vagy elengedésének.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter elvi döntése szerint a tanévi díjak és az ezzel kapcsolatos bevételek az egész tanévről esnek le, és az egész tanévről kell fizetni a tandíjat.

összegét akkor is, ha a tanuló betegség vagy egyéb ok miatt ideiglenesen nem jár iskolába, de meg kell fizetni akkor is, ha az iskola ideiglenesen pl. tüzelőanyag, járványos betegség, vagy egyéb ok miatt nem működik.

— A tandíj befizetése alól a szülő, vagy a tanuló gondviselője csak abban az esetben mentesül, ha az iskola az egész év alatt nem működött. Más elbírálás alá esnek a rendkívüli tárgyak tanításáért fizetett külön díjak. Ezeket a díjakat csak arra a hónapokra kell fizetni, amelyben a különszolgáltatást a tanuló igénybe vette.

DEBRECZEN 3. OLDAL
1943. X. 22.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

A Kormányzó Ur fogadta az új török követet

Budapest, okt. 21. A Kormányzó Ur Ofomeltsága csütörtökön ünnepélyesen bemutató kihallgatáson fogadta Sevket Fuat Kececi török rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert, aki ezalkalommal megbízólevelét nyújtotta át.

Az ünnepélyes fogadtatás szertartásán közreműködtek dr. Ambrózy Gyula a kabinetiroda főnöke és dr. Ghyecy Jenő m. kir. külügyminiszter.

A Kormányzó Ur előtt ismertették a Duna-Tisza csatorna tervét

Horthy Miklós Kormányzó Urunk jelenlétében nyitotta meg a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet tegnap este a „Magyarország hajózása a nemzetközi vízi közlekedésben” című, nagy érdeklődéssel várt előadás-sorozatát Bauer Sándor miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium vízrajzi főosztályának vezetője. Az első előadásban Lampl Húgó, az Öntözésügyi Hivatal elnöke ismertette a Duna-Tisza-csatorna megépítésére elkészült új tervét, amelynek kivitelezésére külön törvényjavaslatot készítettek.

D. dr. Révész Imre püspök Munkácsra látogat

Révész Imre püspök ma este érkezik Munkácsra, a szombat délelőttöt Szolyván tölti az ottani reformátusok körében. Szombat este vallásos-est lesz a munkácsi református templomban, melyen Révész püspök a Rakóczi-ház, mint a kegyelem háza népe, e. tart. előadást. Vasárnap délelőtt presbiteri konferencián mond beszédet Révész püspök, aki hétfőn délelőtt a Református Otthonban is beszédet mond „Pap és prófeta” címen. A püspök hétfőn délután utazik haza.

Rendelet a szappan új áráról

A hivatalos lap pénteki száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét, amely szerint a szappan és egységes mosópor legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén egységesen a következő:

Egységes mosószappan 100 gr. súlyú darabonként 38 fillér, 200 gr. súlyú darabonként 76 fillér.

Pipereszappan 100 gr. súlyú darabonként 84 fillér.

Babaszappan 80 gr. súlyú darabonként 106 fillér.

Kocka borotvaszappan 70 gr. súlyú darabonként 70 fillér.

Rúd borotvaszappan 60 gr. súlyú darabonként 104 fillér.

Egységes mosópor negyedkilogrammos csomagolásban 54 fillér, félkilogrammos csomagolásban 106 fillér.

Erdélyi válasz Antonescu Mihály nyilatkozatára

Kolozsvár, okt. 21. Antonescu Mihály román h. miniszterelnök nyilatkozatával kapcsolatban a kolozsvári „Keleti Újság” vezércikket írt „Ki beszél elnyomásról?” címmel.

Meg kell állapítanunk a többek között — írja — hogy ez a nyilatkozat meg a legtöbbször a nemzetközi életben megszokott hivatalos megnyilatkozások mértékével. Ha a román propaganda elnyomásnak merészelt nevezni azt a dédelgetett bánásmódot, amelyet az erdélyi románság évszázadokon át éppen az erdélyi magyarság rovására élvezett, vajjon milyen új megrázó erejű szó fejezi ki azt az állapotot, amelybe az egykori Nagy-Románia politikai irányítását a Délérdélyben élő magyarság sorsát.

Antonescu a világgal azt akarja elhitetni, hogy az észak-erdélyi románok rettenetes elnyomás rendszer alatt élnek. Délérdélyből, a román paradicsomból még mindig érkeznek ide mindenükből kifosztott menekültek és azok között igen

számosan vannak még olyanok is, akik Antonescu öngyűlöletének ajándékaként, vajjon azok miért jönnek ide hozzánk? Talán azért, mert odaát olyan rosszas volt a helyzetük?

Azt is mondotta Antonescu, a maga részéről minden lehetőséget megtesz, hogy Magyarországgal egyetértésre jusson. Öszintén sajnáljuk, hogy áradásainak részleteit nem ismerjük közelebbről. A magyar közvélemény csak arról tud, hogy a románok sajtója, rádiója és minden propaganda szerve tudatosan szította a gyűlöletet Magyarországgal szemben és erre a propagandára a bukaresti kormányvezetők sohasem alkalmazták azt a feket és nyaklót, amelyet a nemzetközi idomosság követelt meg.

Antonescu nyilatkozatára meg csak egy megjegyzésünk van; amíg Románia az elvet soha nem adozza fel a részletekért, éppen Magyarország és a magyarság volt az, amely a részletekért sokszor volt kénytelen áldozatot hozni a magyar érdek elvéből és éppen az ilyen áldozathozatalával bizonyította önmaga és a világ jobb lelki ismerete előtt európaiasságát, úriasságát kulturáját és civilizációját.

Hüttl professzornak átnyújtották az Orvosegyesület Tóth Lajos emlékérmét

A professzor méltatta Tóth Lajos érdemeit és előadást tartott a tetanusról.

Dr. Hüttl Tivadar sebészprofesszor tegnap este a Debreceni Orvosegyesület XIII. tudományos ülésén a tetanusról nagyszerűen felépített előadást tartott, melyet a belklinikai tantermében zsűfólag egybegyűlt előkelő orvosközönség hallgatott végig. Csaknem az összes orvosprofesszorok, sok honvédozvos, dr. Kopniczky János ezredes orvosai az élen megjelentek az ünnepi estére. Babérfák és örökzöldek között Tóth Lajos képét is elhelyezték a teremben.

Az ülést dr. Went István professzor nyitotta meg, majd nagy érdeklődéssel kísérte dr. Hüttl Tivadar professzor nagyszabású előadása következtet.

ben Orvosegyesületünk kezdetől fogva méltóságod részlettelé Meltóságod nemes egyénisége, nagyszerű tudományos munkássága olyan hervadhatatlan érdemeket szereztek, melyek mindig élni fognak a tudományos világban. Köszönetünk ismételt kifejezésével nyújtom át a mai napra megemlékezésként a Debreceni Orvosegyesület Tóth Lajos-emlékérmét.

A hatalmas plakett, melyen csüvstaplón emlékszávak vannak véstve, márványlapra van erősítve. A közönség lelkes ovációja közben vette át Hüttl professzor a szép és méltó emléket.

Üzenetek a frontról

Szás Csaba hadapródörmes ter a H/813 tábortól postaszámra szívólvó üdvözlő szüleit, testvéreit és Ediktet. Üzeni, hogy jól van és a róla terjesztett híresztelések alaptalanok. Sok levelet vár és mindenkit szeretettel köszönt.

Ferenczy Gyula zászlós a Z/368 tábortól postaszámra Debrecenben lakó hozzátartozóit szeretettel köszönti. Ma egy verses üzenetet is küldött. Jól van, egészséges, mindenkit szeretettel csókol.

Bözlök Gyula honvéd az F/256 tábortól postaszámra üzeni Hajdúboszorménybe Rajkó Juliska-nak és Nagy Sándornak, hogy jól van, semmi baja nincs. Sok levelet vár. Szerető üdvözlötet küldi.

Melzer Gyula övezető a Z/563 tábortól postaszámra üzeni feleségének és édesanyjának, hogy hálá Istennek semmi baja nincs. Sok levelet vár, csókjait, üdvözlötet küldi.

Motolay János honvéd a Z/440 tábortól postaszámra üzeni feleségének, kisfiának és rokonainak, hogy hálá Istennek teljesen egészséges. Kéri, ne nyugtalan-kodjanak miatta. Irjanak sokat. Szeretettel csókolja és üdvözlötet ad otthoniakat.

Perczel János őrmester a K/190 tábortól postaszámra sok szerető üdvözlötet küld szüleinek és az összes ismerőseinek. Kéri őket, minél gyakrabban keressék fel leveleikkel.

Tóth János tizedes az F/629 tábortól postaszámra üzeni Debrecenben lakó feleségének és kicsi fiának, hogy jól van, egészséges. Kéri, hogy a jövőben gyakrabban irjanak. Szerető csókjait küldi.

Molnár Mihály őrmester a Z/514 tábortól postaról sok csókvözlöt küld Debrecenben lakó szüleinek és rokonainak. Az ismerősöket üdvözlö. Sok levelet vár. Jól van, egészséges.

Korlátozzák a személyszállító vonatok futását

A helyi vonatokat egyáltalában nem fűtik

A MÁV igazgatósága a szén- és kőszéntelenség miatt a múlt évhez hasonlóan az évben is korlátozza a személyszállító vonatok futását oly módon, hogy a gyors, sebes és a távolsági személyszállító vonatok a tel

folymán csak mértékletesen, míg a helyi vonatokat egyáltalában nem fogja fűteni.

Ezért ajánlatos, hogy a közönség utazásai alkalmával megfelelően melegen öltözködjék.

Kormányzói kézirattal egybehívták az országgyűlést

Budapest, október 21. Magyarország kormányzójának kézírata október 21-én délelőtre hívta össze a május 4-én elnapolt országgyűlést. A képviselőház és a felsőház mai formális ülésével tehát újból megkezdődött a parlament munkája, amelynek legfőbb tárgya az őszi ülésszakon a költségvetés és a megajánlási törvényjavaslat letárgyalása lesz.

A Ház ülését 10 óra 13 perckor nyitotta meg Tasnádi Nagy András elnök. Az ülés megnyitása után Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szófőlére és bejelentette, hogy legfelsőbb kormányzói kézirat érkezett a Ház felől, amelyben a kormányzó kérték a Ház felolvasását. A soros jegyző ezután felolvasta a kormányzó kéziratát, amely így hangzik:

„A magyar országgyűlésnek kormányzói üdvözlömet.

Tisztelet Országgyűlés!

A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére a folyó évi május hó 4-én kelt kézirat-

tal elnapolt országgyűlést folyó évi október hó 21. napjára összehívottam nyilvánítom.

Kelt Budapesten, 1943 október 18-án.

Horthy sk., Kállay sk.”

A legfelsőbb kormányzói kézirat felolvasását a Ház tagjai állva hallgatták végig.

Ezután került sor az elnöki előterjesztésekre, amelyek során az elnök elsőnek kegyeletes szavakkal emlékezett gróf Széchenyi Bertalanra, a felsőház elnökének elhunytáról.

Az elnök ugyancsak kegyeletes szavakkal emlékezett gróf Quirin Leonának, az őzdi választókerület képviselőjének elhunytáról, majd különböző adminisztratív természetű elnöki bejelentések után javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését péntek délelőtt 10 órakor tartsa.

A Ház az elnök napirendi indítványát elfogadta és az ülés fél 11 óra előtt véget ért.

A felsőház ülése

A felsőház ülésén báró Radvánszky Albert alelnök elnökölt. Bemutatta a képviselőház elnökének átiratát, amelyben közli, hogy Kállay Miklós miniszterelnök betérjesztette a Kormányzó Ur Ofomeltságának az országgyűlés egybehívására vonatkozó legfelsőbb kéziratát. A jegyző a felsőházban is felolvasta a kormányzó üzenetét, amelyet a megjelentek állva hallgattak végig. Az elnök ezután kegyeletes szavakkal áldozott gróf Széchenyi Bertalan emlékezetének.

— Korunk a robbanó egyéniségek kora — folytatta ezután —, amelyben a világnézetek nagy robajjal csapnak össze, nagy és kis kérdésekben nemcsak teljes eréllyel, de szenvedéllyel is képviseli ki-ki a maga álláspontját és igyekszik annak érvényt is szerezni. Szinte gondviselészerű szereposztást kell látnunk abban, hogy a kiegyensúlyozó szerepet betölteni hivatott felsőház élén ezekben az időkben gróf Széchenyi Bertalan állott, aki a megértés szellemében az összhangra törekvés jegyében páratlan fapintattal tudott a különböző feladatok között összhangot teremteni.

A felsőház ezután kegyeletes jelölül ötperces némasággal áldozott gróf Széchenyi Bertalan emlékének. Azután az elnök

napirendi javaslatára a felsőház elhatározta, hogy pénteken délelőtt 10 órakor tartja legközelebbi ülését. A holnapi ülés végén örgróf Pallavicini György felsőházi tag interpellációt intéz Kállay Miklós miniszterelnökhöz a sajtóirányítással összefüggő kérdésekről.

Umberto olasz trónörökös Nápolyban

Zürich, okt. 21. (MTI) Chiasóból jelentik: A barri rádió közli, hogy Umberto trónörökös szerdán délelőtt látogatást tett Nápolyban

Okt. 25-én hétfőn este 7 órakor zárul a Bika-szálló kistermében levő nagyszerű képkiallítás

Siessen, ne késsen, hogy ön is vehessen örökbecsű értéket, vagy legszebb karácsonyi ajándékot.

3 és 8 havi részlet!
Belépődíj nincs! Te jöjtsz meg!

Nagyerdei séta, egyetemi beszélgetés, kollégiumi látogatás, hortobágyi kirándulás kerül hangfelvétellel Debrecenben

Beszélgetés Budinszky Sándorral, kinek 1160-ik rádióközvetítése lesz a debreceni

A Páll-söröző rejtett zugában dr. Lengyel Imre, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója és Balogh Mihály mátai biztos társaságában találjuk a legnépszerűbb rádióriportert, Budinszky Sándort, aki az esti órákban érkezett Debrecenbe és éppen a debreceni hangfelvételek "haditervét" tárgyalta.

— Az „Innen-onnan” tízperces közvetítése helyett egész rádióriport lesz, olyan nagy programot állítottunk össze — újságolta Budinszky Sándor munkatársainknak.

A debreceni hangfelvételek részleteiről érdeklődünk.

Három részre tagolódik a hangfelvétel — mondja Budinszky. — Ennek megfelelően a csak néhány órának szánt debreceni tartózkodásunk a hortobágyi uttal együtt egész napra kiterjed... Első debreceni hangképzésünk poetikus ószi séta lesz a lombhullató Nagyerdőben... Seta a sárguló avarban a Szabotésák, Olah Gaborok lába nyomán. Utba ejtjük az epüls fedett uszodát, az egyetem épületét, ahol kis képet adunk visszaemlékezésésként a megis jól sikerült Nyári Egyetemről. Aztán a debreceni egyetem újítását szőlem meg az egyetem hűvös, méltóságteljes folyosóján. Batta János, a DEI elnöke beszél. Utána látogatást teszünk a mikrofonnal a nagyerdei séta-iskolában, ahol éppen a gyakorló gimnázium egy osztályát tartórat dr. Csányódy Gerő tanár vezetésével. Aztán a melegvizű tohoz megyünk, ahol a szelíd vadkacsák totyognak halk gágogással.

Felvételeink második képe a Kollégiumban és környékén hangzik. A rövidhullámú műsor számára a tengerentúli magyaroknak készült elsősorban a „Haza hív a Rákóczi-harang”, melyben a Nagytemplom öreg harangjának kongása zendül bele a szívekbe. Aztán dr. Sebestyén Endre, a Debrecenben élő volt amerikai református lelkész beszél az amerikai magyarsághoz. Aztán séta következik a Kollégium történelmi nevezetességű oratóriumában, ahol a magyar függetlenség kimondó országgyűlés ülésezett. Majd a Horthy Miklós gyakorló elemi iskolában nézzük szét, ahol egykor Kormányzó Urunk tanult. Végül a hírneves ifjúsági énekkar énekel a patinás falak között.

Harmadik hangképzés címe Hortobágyi pusztán fúj a szél. Ezt már délután vesszük fel. Petőfi reminiscenciák a hi-

res Hortobágyi Csárda körül, beszélgetés Németh Nándorral, aztán rizsaradás, halászat, pásztoremberekkel való terefere Balogh Mihály mátai biztosal beszélgetés, végül vadliba-húzás közben a lesgdörben.

— Ez lesz a debreceni riportom amit dr. Lengyel Imre tervei alapján állítottam össze — mondotta Budinszky Sándor. — Ez lesz egybeként az 1160-ik rádióriportom.

Valami érdekességet — kérdezzük — egy rádióriporter élményeiből.

— Erdekesség? — mondja mosolyogva — az ember magyar földön annyi érdekességet talál, hogy szinte elvevett ebben a hihetetlen gazdagságában az érdekeségeket. Most például a Szilágyságból jöttünk, ahol egy hete dolgozunk. Ez lesz az első úgynevezett „megye-nap” a rádióban. Nemsokára sor kerül a Hajdúságra is. Hát hogy mennyi csodálatosan érdekes táruult élénk a szilágysági na-

Bodnár János dr. egyetemi rektor Klebelsberg Kunó nagy érdemeiről emlékezett meg

A legutóbbi egyetemi doktorra avatáson dr. Bodnár János rektor emelkedett szellemű beszédben emlékezett meg gróf Klebelsberg Kunó érdemeiről, halálának évfordulójára alkalmából. A beszéd így hangzott:

Kedves új Doktoraink! — Ez év októberében, pontosan október 12-én mult 11 éve, hogy gróf Klebelsberg Kunó, a halhatatlan emlékü nagy magyar kultúrpolitikus szíve megszünt dobogni és azok a szüntelenül a magyar jövőbe néző s az alkotmánygyás lázától csillogó szemek örök álomra csukódtak.

Klebelsberg Kunó lelke és elméje páratlan gazdagságának kincseit klasszikus tömörséggel és szépséggel állítja élénk egykori közvetlen, általa igen nagyra értékelt munkatársai Szily Kálmán az Akadémiában fölülte tartott emlékbeszédben, amikor azt mondja: „hivatásstudat, a történelem előtti felelősségérzet, a kultúra rajongó szeretete, teljes tárgyismeret, óriási tudás, kipróbált szervezőtehetség, szüntelenül gondolatokat termelő és tervekkel szövő hatalmas elme, szárnyaló fantázia, égő alkotás-vágy, hajlíthatatlan vasakarat, fáradhatatlan munkabírás, szívós kitartás, derűs optimizmus, az akadályoktól vissza nem riadó harci készség, nagy suggestív erő, jeltetlen önbizalom, alkotó elszántság, jellemezték Klebelsberg Kunót.

Amikor 1923-ban egyetemi nyilvános rendezés tanárára történt kinevezésem alkalmával előtte tisztelegtem, az apostol lobogó lánggal égő fanatikus hitével magyarázta nekem, hogy a Trianon által agyonújított magyarság, akinek a kezéből ellenségei minden fegyvert kicsavartak, csakis az általa először hirdett „kultúrfejlődés” útján járhat el oda, ahova a nemzetet ezer éves multja egyenest predestinálja.

Klebelsberg Kunó 10 éves kultuszministerségének ideje alatt olyan kulturkincsekkel gyarapodott a Trianon bilincseiben vergődő Csonkama-gyarsország, amelyek századok multján is hirdetni fogják az ő páratlan alkotó és teremtő gé-

DEBRECZEN 4. OLDAL 1943. X. 22.

pok során, amit október 27-én ad a rádió... Zilah, aztán Zsibó, majd Ermszent...

— Mi van Ady Endre szülőházával? — kérdezzük.

Lakatlan — mondja Budinszky, Ady Lajosné mikor nemrégiben ott járt, mondotta, hogy ki szeretné adni, valami megbízható embernek. A széles nagy kert körülleli a híres kúriát, — melyben a magyar irodalomtörténet legragyogóbb fejezete született meg. A lakás csaknem teljesen üres. Ady Endre bútorait oda ajándékozták a Nemzeti Múzeumnak, ahol az Ady-szobában állították fel. Sz. demeteren pedig Kölcsey szülőházában járunk, de talán legérdekesebb része volt szilágysági útunknak a porolisszini ásatásoknál való hangképfelvétel. Ez a Meszes-hegység tövében terül el és ott kétezer éves római katonavárost tartak fel. Dr Radnóthy, a Nemzeti Múzeumtól vezeti az ásatásokat.

— A Hajdúságban is sok érdekesség lesz — mondjuk.

Jövünk is, azt hiszem néhány héten belül — fejezte be a beszélgetést Budinszky Sándor és bele-mélyedt jegyzeteibe, hogy még egyszer áttanulmányozza a debreceni hangképek tervét.

Az 1160-ik rádióriportját.

támaszkodva, talán tisztánlással, talán kevesebb emberi irigységgel, illetve áldást fog kérni Istentől arra a munkára, amelyet Klebelsberg Kunó végzett 40 éven keresztül.

Klebelsberg halála után talán nem is kellett olyan sokáig várni, hogy az idő neki szolgál-tasson igazat. Mindazok, akik 50 életében gáncsolták és elhal-mozták szemrehányásokkal, csakhamar megszégyenülve állottak az őt követők táborába.

Kérdezem; mennyivel volna gazdagabb és gazdaságilag erőteljesebb az ország, ha Klebelsberg Kunó nem pazarolja el azt a sok milliót? E kérdésre ma már minden józan gondolko-zó és hazája jövő sorsáért aggódo magyar csak azt válaszolhatja, hogy ezek az elpazarolt milliók nem szegényítették, hanem éppen ellenkezőleg gazdagították az országot, mert hiszen időálló és bőségesen kamatozó befektetéseknek bizo-nyultak. A pazarlás vadját ma már elnyomja az a minden ma-gyar szívvel előtörő felkiáltás: O Klebelsberg Kunó miért nem pazaroltál még többet a mi — lévén kis nemzet — egyedüli örök kincsünknek és kiapadha-

atlan erőforrásunknak a ma-gyar kultúrának felvirágoztatá-sára, mennyivel erősebb tette volna további pazarlással raj-jongásig szeretett magyar nem-zetedet.

Doktor Urak! Ha egyszer útjuk Budapestre visz, ne sajnálják a faradságot elmenni az impozáns ivelésű Erzsébet-híd pesti hídfőjéhez, ahol ott áll Klebelsberg Kunó kövevetett műv-szi kivitelű szobra. Aljjanak meg néhány pillanatra a szobor előtt s merítsék annak szemlé-letéből s apolják szüntelenül új-jú lelkükben azt az erős meg-ingathatatlant hitet, hogy egye-dül a magyar kultúrfejlődés s mindaz ami ezzel kapcsolatos van hívatta nekünk kis nem-zetnek azt a szebb és boldogabb jövőt, amelyről a kultúrfejlődés lánglelkű apostola Klebelsberg Kunó almodott, hosszú évszázadokra biztosítani.

A rektor beszéde mély hatást keltett. Itt jegyezzük meg, hogy a legutóbbi doktoravatásról megjelent tudósításban tévesen említett meg, hogy a rektor a kötelesség teljesítéséről beszélt, mert mint a fentiekben látható, Klebelsberg Kunó emlékének áldozott.

Mennyi állami pótdadót kell fizetni?

Országsszerint most kézbesítik ki az adóveket, amelyekből tudomást szereznek az adózók, hogy az illetékes hatóságok milyen összegű köztérhet szabtak ki rájuk erre az évre. Az adózók közül sokan feltűnőnek tartják az állami pótdadó nagyságát, annál is inkább, mert az előző években ilyen elnevezésű teétel nem szerepelt az adóiban. Az állami pótdadót ugyanis az április 17-én megjelent 2100—1943 P. M. számú pénz ügyminiszeri rendelet vezette be, amely kimondta hogy a földadó, a házadó, az általános keresetadó, az alkalmazottak kereseti dója, a társulati adó, tantemadó és társulati vagyonadó, valamint a jövedelem- és vagyonadó után a fennálló törvényes rendelkezések szerint kivethető állami adók, különadók, pótlékok és pótdadók — a beruházási pótlék, valamint a Kárpátalján szedett közigazgatási pótdadó és ut adó kivételével — megszüntek és helyettük egységes pótdadót kell kivetni.

Az állami pótdadó kulcsát a következőkben állapította meg a rendelet:

I. Földadó után alkalmazandó kulcs: 50 százalékos.

II. A házadó után alkalmazandó kulcs:

A) Községekben: 1. Azok után az egy és kétszobás házak után, amelyekre a kis-községekben és a legfeljebb tízezer lakosú nagyközségekben az egyenes adókra vonatkozó egyes törvényes rendelkezéseket módosító törvény állandó adóteteleket állapít meg: 60 százalékos.

2. A 14 százalékos házadó alá eső legfeljebb kétszobás, de teljes egészében a tulajdonosok által használt épületek után: 70 százalékos.

3. A 14 százalékos házadó alá eső kétszobásnál nagyobb, de teljes egészében a tulajdonosok által használt adóköteles épületek után: 110 százalékos.

4. Egyéb adóköteles épületek után: 120 százalékos.

5. Az 1. és 2. pont alá nem eső ideiglenesen adómentes épületek után: 72 százalékos.

B) Megyei és törvényhatósági jogú városokban: 1. A legfeljebb kétszobás, de teljes egészében a tulajdonosok által használt épületek után: 62 százalékos.

2. Egyéb adóköteles épületek után: 110 százalékos.

3. Az 1. pont alá nem eső ideiglenesen adómentes épületek után: 70 százalékos.

C) Budapest: 1. A legfeljebb kétszobás, de

teljes egészében a tulajdonosok által használt épületek után: 62 százalékos.

2. Egyéb adóköteles épületek után: 106 százalékos.

3. Az 1. pont alá nem eső ideiglenesen adómentes épületek után: 66 százalékos.

III. Az általános kereseti adó után alkalmazandó kulcs:

A) Ideiglenesen adómentesség esetében 50 százalékos.

B) Azoknál az adózóknál akiknél az általános kereseti adóalap az 500 pengőt, a tételes adót fizetőknél pedig a kivettelt adó összege a 25 pengőt nem éri el 80, 70, illetve 64 százalékos aszerint, amint az általános kereseti adó kulcsa 5, 6, illetve 7 százalékos.

C) Egyéb adózóknál 125, 110, illetve 80 százalékos, aszerint, hogy az adókulcs 5, 6, illetve 7 százalékos-e.

IV. A jövedelemadó után alkalmazandó kulcs: 110 százalékos.

V. A vagyonadó után alkalmazandó kulcs: 130 százalékos.

A IV. járadékosztályba sorozott hadirokkantak, tűzharcosok és tűzkeresetűek, a felsorolt százaléknál több, az I. II. és III. járadékosztályba sorozott hadirokkantak, valamint a hadiözvegyek és hadiárvaikkal fízzel kisebb százaléku pótdadót fizetnek.

— Aki mindennap visszafel-jődik és minden éjjel újra nő. — (MN) Musztafa Zaim Oszman előkelő neve ellenére közönséges iztambulit teherhordó lenne, ha 130 kilós súlyával és — legalább is reggel — 190 centiméteres magasságával nem lenne olyan jelenség, akit még a török óriások hazájában sem lehet a közönségség jelzőjével illetni. — Musztafa ugyanis nemcsak meg-termett, hanem erős is, mint akár maga Atlasz és úgy szong-lörködik a százkilós ládákkal, mint egy normális ember a szivar-dobozokkal. Es ez az óriás 11 éves gyerek korában még olyan vézna volt, hogy társai közül mindegyik félkézrel el tudta pá-holni. A sors különös játéka, hogy éppen ennek köszönhet-e későbbi nagy erejét is. Amikor ugyanis egyszer üldöző játszó-társai elől menekült egy szikla-ról a mélybe zuhant, megsérült gerincoszloppal kórházba került, ahonnan nyilván mirigyrendsze-rének megváltozása miatt hat hónap alatt, mint erőteljes ifjú került ki, aki rohamosan nagy-erejű óriássá fejlődött. Ezenki-vül a baleset következtében Musztafa még egy nem minden-napi tulajdonságra tett szert: nappal mindig kisebb lesz és testmagasságának csökkenése egy kimerítő munkában eltöltött nap után estére sokszor a hat centimétert is eléri, hogy reggel-e azután ismét visszanyerje eredeti magasságát. Az eddig példa nélküli álló jelenség, melyre még nem sikerült tudományos ma-gyarázatot találni török orvosi körökben nagy feltűnést keltett, csak maga Musztafa nem találja érdekesnek és híressévlása óta is szokott egykedvűségével végzi munkáját.

CSOKONAI SZINHAZ

BELEZNA-UNGER ISTVÁN

SZINHAZI MŰSOR:

Péntek este: Sybill, A bérlet.

Szombaton délután: Egy nap a világ, Füléres helyárák.

Szombaton este: Sybill, C bérlet.

Vasárnap délután: Jánosbogar-ka, Rendes helyárák.

Vasárnap este: Cigányszerelem Bérletszűnet

CSOKONAI SZINHAZ

Tel. 25-45, Igazgató B. Unger István

Előadások d u től 4, este 6-7-kor

Pénteken A) bérletben

B. UNGER ISTVÁN

FELLEPÉSEVEL,

Jacob, remek zenéjű operettje

SYBILL

Uj betanulásban!

A P O L L O

filmszínház

Páger Antal és Simor Erzsé

a főszerepben a

KETTESBEN

ötlet, humor, szerelem és

természeti látványosság.

Előadások: ¼4, ¼6, ¼8,

vasárnap d. e. 11-kor is.

HUNGARIA

filmszínház

Ma utoljára!

„Péntek Rézi”

Főszereplők:

Turay, Páger, Rajnay, Viz-

váry, Egrý M., Gózon.

Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZINHAZ

m o z g ó

A nagy siker miatt prolon-

gálva s így még ma 5 és 7

órákor utoljára a legka-

cagatottabb filmvígjáték:

Az erénycsősz

Fősz.: Heinz Rühmann.

"Szorosabban kell fogni a két város kapcsolatait!"

Nagyvárad visszhangja a „Debreczen” által felvetett gondolatra.

A debreceni újságírók nagyváradi tanulmányútra kapcsán a „Debreczen” felvetette a gondolatot, hogyan lehetne az egészséges decentralizáció érdekében szorosabban kiépíteni a két város kapcsolatait. Ráműtöttünk arra, hogy a múltban sok évtizedes egészséges riválizálás volt a két város között, melyek szinte kiegészítői egymásnak. Debreczen és a „körös-parti Páris” között kölcsönösen meglehetősen rendezni közös közönséget kiállításokat, csereirodalmi esteket hiszen művészetben, irodalomban, sportban egyaránt nagy jelentősége lenne ennek a kölcsönös együttműködésnek. Még a színháznál is meg lehetne csinálni, hogy kölcsönösen válogatott legjobb 5-6 előadásukkal átrándulnának egy-egy hétre Debreczenből Nagyváradra az Unger-társulat, Nagyváradról Debreczenbe a Putnik-együttes. Az egészséges szellemi és gazdasági decentralizáció ügyét, mely ma már az egész vidéki élet egyik legfontosabb kérdése, nagy lépéssel vinne előre egy ilyen összefogás a magyar városok között s Debreczen és Nagyvárad sajátos kultúrájánál, földrajzi helyzeténél fogva egyaránt hivatott arra, hogy úttörő legyen ezen a téren. Ha valamikor el akarjuk érni azt, hogy a magyar vidék tisztultabb izlésű és gyökeresebben nemzeti felfogású közönségére ne erőszakolja rá okvetlenül izlését a fővárosi színház, könyvtár, zeneműkiadó stb., akkor feltétlenül szükséges ennek az együttműködésnek megteremtése.

A felvetett debreceni gondolatra élénk visszhang érkezett Nagyváradról részről. *Daróczi Lajos* nagyváradi hírlapíró a következőkben válaszol a „Debreczen” kezdeményezésére:

A magunk részéről örömmel olvastuk a debreceni felhívást. Valóban itt van az ideje, hogy a két város között minél szorosabb kapcsolatokat épüljenek ki. Már eddig is történtek lépések. Dr. Révész Imre református püspök egyik, itteni szereplése volt ennek a kapcsolatkiépítésnek első igen hatásos állomása. A tudós püspök megragadó beszédében gyönyörű szavakkal rajzolta meg Nagyvárad jelentőségét. Felszabadulásunk után Várad aléltóságából csak nehezen ébredt. De, hogy nem volt fetszhalott, azt bebizonyította máris.

A debreceni meghívás éppen a legjobb időben érkezett. Nagyvárad irodalmi, művészeti életének vezetői éppen most dolgoznak egy olyan programnak a megvalósításán, amely Nagyváradot ismét bekapcsolja a magyar kulturális élet eleven verteringésébe.

Ezzel kapcsolatban a Szigligeti Társaság vezetőségének egyik tagja a következőket mondta munkatársunknak:

Részünkről nincs semmi akadály annak, hogy a debreceni irodalmi társaságokkal is szorosabb kapcsolatot építsünk ki. Erre az első lépés megtörtént akkor, amikor Társaságunk ötvenéves jubileumán megjelentek a debreceni írók is. Mi ezeket a kapcsolatokat tovább akarjuk építeni és máris érintkezésbe léptünk a Csokonai Kör elnökségével, hogy csere irodalmi esteket rendezzünk. Várjuk a választ, s ha az kedvező lesz, akkor rövidesen sor kerülhet a megszokott kapcsolatok újra felvételére. Azt hiszem hasonló felkérést találunk képzőművészeinknél is. *Valakinek, talán*

Bortermelők figyelmébe!

Minden mennyiségű bort, mustot megvásárolók a legmagasabb napi áron. — Beszállításhoz hordót adok.

Pótor László
bornagykereskedő.
Debrecen, Hatvan-ú. 35.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 X. 22.

natkozó tárgyalások. Szatmárral már ez év tavaszán sikerült a debreceni Csokonai Kör vendégszerelését megvalósítanunk és még a tél folyamán Debreczenben szerepelnek a szatmari írók. A nagyváradi Szigligeti Társaságtól *Tabéry Géza*nak, az országos nevű írónak aláírásával kaptunk nemrég levelet és a most folyó tárgyalások során bizonyosra vehető, hogy néhány hónapon belül megvalosul egy a debreceni írók nagyváradi, mint a Szigligeti Társaság debreceni szereplése.

Irodalmi téren tehát már meg is történtek az első lépések a vidék nagy kulturális összefogása felé, melynek többek között azt az eredményt is magával kellene hoznia, hogy a vidéki irodalom megvalósítson egy vidéki könyvkiadóállalatot, amely teret adjon a vidéki írók legértékesebb alkotásainak. A további lépéseknek pedig meg kellene teremteni a képzőművészet, színiélet, tudományos élet kapcsolatait, melyek egyrészt passzívul hatnának a vidéki irodalmi, művészeti és tudományos élet értékeire, másrészt jótékonyan elvonnák az az egyeduralkodást, melyet ma még Budapest őrít a magyar vidékkel szemben.

Az egyházi Nőszövetség megalakulása a Nyilastelepen

A nyilastelepi Lőrántffy Zsuzsanna nőegylet a gyülekezeti házában közgyűlést tartott.

Közös éneklés után Sipos Károly lelkipásztor imádkozott, majd Jakab I. 19-27. alapján bibliát magyarázott.

Lelkipásztor szeretettel köszöntötte a megjelenteket és ismertette a püspöki körlevelet, mely szerint minden gyülekezetben meg kell alakítani a nőszövetséget, illetve a már meglévő női bibliakört, vagy más név alatt folyó női munkát egységes Református Nőszövetség névvel kell elnevezni.

A nyilastelepi nőszövetség tehát nem új munka lesz, hanem az eddigi női bibliakörnek és Lőrántffy Zsuzsanna nőegyletnek együttes további folytatása. Gyülekezeti élet ma a nők rendszeres segítő munkájára nélkülözhetetlen. A nőket pedig erre a munkára készíti és képezi tenni a Biblia tudja, ezért a református nőszövetségi munka egyetlen alapelve a Biblia. — Közgyűlés egyhangúan kimondta hogy a nyilastelepi nők ezután Református Nőszövetség név alatt folytatják azt a munkát, amellyel egymás hitét erősítik, a gyülekezeti missziói munkát végezték, szegényekről, elhagyottakról, hitben erőtlenekről gondoskodni, a hadbavonultak és hozzátartozók iránti szolgálatot vállalni igyekeznek.

Még az orvosi rendelőbe is követték a megvert idős asszonyt

Súlyos testisértésért másfél hónapi fogházra ítélték egy ittas állapotban verekedő párt

Szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt állott a debreceni törvényszék Fővenyess tanácsa előtt Kiss Gábor 54 éves ny. Máv. lakatos és vadházastárs sz. Sántán Vilma 47 éves gyári munkásnő, mindketten János-utca 50 szám alatti lakosok. A vád szerint ez év szeptember hó 5-én este behatoltak haragosoknak, özv. Bálint Györgynek lakásába, s az idős asszonyt egy doronggal súlyosan bántalmazták, s halállal fenyegették. Mikor a két bántalmazó magárahagyta Bálintné, az kivánszorgott az utcára, és ott összeesett. A következő nap, szeptember hatodikán este Kiss és vadházastársára a velük egy udvarban lakó Deák Antalra támadtak rá és ültegették.

A vádlottak tagadták bűnöségüket. Előadták, hogy a sértettek haragos viszonyban vannak velük, s a verekedés nem úgy történt, mint azt a sértettek állítják. A bíróság ezután kihallgatta dr. Holóssy Andor orvost, egészségügyi főtanácsost, aki előadta, hogy a fején és karján sérült özv. Bálint Györgynét ő részesítette elsősegélybe. A két

vádlott még az orvosi rendelőbe is követték a sértettet. Dr. Holóssy szerint mind Kiss Gábor, mind vadházastársra ittas állapotban voltak. Arról, hogy özv. özv. Bálint Györgynét halállal fenyegették volna, nem tud.

A tanúk kihallgatása után az ügyés eljettette a szándékos emberölés kísérlete büntetettének vádját, illetve azt súlyos testisértés vétségévé minősítette. A törvényszék ezután meghozta ítéletét, mely szerint a két vádlottat fejenként másfél-másfél hónapi fogházzal sújtotta, ezt az időt azonban vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették. Az ítélet jogerős.

Hölgyeim!

Nem drága az ANGORA KALAP, ha „KALAPIPAR”-nál Széchenyi-utca 7. szerzi be Elsőrendű szalonmunka Fővárosi modellek P 50.— és 55.—

LEXIKON 1943

Állás. Valaki dolgozik valahol és ezzel pénzt keres, vagy esetleg nem dolgozik és még több pénzt keres.

Barackpálinka. Ital, amit az emberek egymás egészségére isznak és mennél többet isznak, annál betegebbek lesznek.

Barátfüle. Etel, ami mindenre hasonlít, csak a barátunk fülére nem.

Barátnő. Feleségünk közeli nőismerőse, akinek mindig van valami olyan ruhája, kalapja, vagy egyéb holmija, ami a feleségünknek még nincs.

Cipőtalvány. Ez olyasvalami, mint valaha az ünnepektől női szép volt. Megkérni könnyű, megkapni nehéz.

Csemege. Hajdan például: ananász. Ma például: fokhagymás kolbász.

Dalárda. Férfi, női, esetleg kétnemű együttes, mely egyszerű magyar nótákat komplikál.

Daru. Ez valaha madár volt, mely elszállt dél felé. Ma cigarettá, amelyről senki sem tudja, hogy hova szállt, elég az hozzá, hogy nincs.

Derék. Hajlítható testrész. Egyeseknél csak felfelé hajlik, de lefelé merev.

E. Ez békében az ábécé egyik igénytelen kis betűje volt, ma azonban az autó legfontosabb alkatrésze, amely nélkül a kocsi meg se moccanhat.

Eb. Ugyanaz mint a kutya. A kettő között csak az a különbség, hogy a kutyát szereti az ember, az eb után azonban adót fizet.

Felemelő érzés. Ezt viszont akkor éri az ember, amikor az adóját felemelik.

Fagyalt. Hideg ízű, olyan kis tölcserben árulják. A tölcserét mindig meg lehet enni.

Gázló. Ha két lábón jár: madár. Ha négy keréken: úrvezető.

Haj. Ez olyasvalami, mint a

levegő. Ha van — az ember észre sem veszi. De ha nincs, az nagyon kellemetlen.

Ideg. Allítólag egész apró kis része a testnek. Nem is értem: hogy mehet rá annyi minden?

Kakukk. A legjátékonyabb madár. Alig egy-két tojása van, azt is másnak adja.

Köröm. Szarunemű anyag az ujjak végén. Négylábú macskáké fekete, kettőlábúké vérpíros.

Lakker. Olyan, mint a nyestet szárnyú madár. Emelkedni szeretne, de — el ne kiabáljuk — nem tud.

Magá. Ez körülbelül ugyanaz, mintha azt mondanám: On De a magánzó nem ugyanaz, mint az önző. Csak néha.

Nagyság. Ez bizonyos testi, vagy szellemi kiváltságot jelent. Ennélfogva, aki semmiben sem kiváló, annak rendszerint azt mondják: nagyságos úr.

Ódon. Idegen szóval: antik. E fogalommal olyan holmikat jelölünk, amelyeket az tesz érdekessé, hogy régiek. Így például egy házasszony számára a férje nadrágja csak akkor igazi érték, ha már elég régi. Mert akkor el lehet adni az öszeresnek.

Panut. Ezt ma már hazánkban is termelik. Ugy, hogy régi szvetereket bontanak szét.

Rántott csirke. Avult fogalom. Vidéken állítólag még tudják, hogy mit jelent.

Száj. Enni lehet vele és beszélni. Enni jobb is, okosabb is.

Tajtékpipa. Ez volt valaha apáink szobájában. A pipa eltűnt a tajték sajnós megmaradt.

Udvariasság. Nyelvemlék a múltból. A Halotti Beszédben még nincs nyoma, az élő beszédben már nincs.

Vagyon. Annyi mint: nincsen.

Ezt a legutóbbi adatot főleg a saját tapasztalata alapján közli: Zágón István.

A hajdúbagosi emberölés ügye eleve nedett fei a debreceni törvényszéken

Még a múlt év decemberében történt, hogy Hajdúbagos községben egy szovallás alkalmával *Csuka Lajos* szolgálati pisztolyával agyonlőtte *Lakatos Sándor* hajdúbagosi lakost. Az ő ügyében a honvédtörvényszék mar jogerős ítéletet hozott s most társa, *L. Szabó Lajos* került vádlottként a debreceni törvényszék Székely tanácsa elé.

A vádat szerint a múlt év decemberében L. Szabó Lajos biztatta az ittas *Csuka Lajos* tagját, hogy ne hagyja magát, hanem intezze el a kötekedő Lakatos. Ezzel az uszításával azt olyan lelkiállapotba hozta Csukát, hogy az hamarosan fegyvert használt. A törvényszék előtt Szabó tagadta bűnöségét. Elmondotta, hogy ő minden elkövetett, hogy a végzetes fegyverhasználat ne következzen be. Az igaz, hogy a lábát rugásra emelte, ez azonban nem Lakatosnak szolt, mindössze a szét választást célozta. A bíróság ezután részletesen kihallgatta a tanukat. Elsőnek a bűntudást

töltő Csuka mondomta el, hogy a gyilkosság óta úgy romlott az idegrendszere, hogy semmire sem emlékszik. Nem hiszi, hogy őt Szabó, akit mindig csendesnek, szelíd fiúnak ismert, tuzlított volna a gyilkosság előzetesére. Ezután a szerencsétlenül járt Lakatos felesége, özv. Lakatos Sandorné tette meg vallomását. Szerinte Szabó biciklipumpával támadt rá néhai urára és bele is rugott. A többi tanu nem így látta. Egybehangozott állították, hogy a vádlott nem bántalmazta Lakatosot, sőt, mivel látta, hogy Csuka erősen ittas, a közeledő Lakatosnak azt mondomta: — Eredj innna kózmám... Majd mikor az nem akart hátrálni, közölte a vádat. A tanuvallomások elhangzása után a vád, illetve a védőbeszéd következett, melyek után a törvényszék meghozta ítéletét: L. Szabó Lajosot felmentette a vád és következménye alól. Az ítéletben mind az ügyész, mind a vádlott megnyugodott.

Máramarosszigetre akartak kicsempészni Debrecenből 27 koppasztott libát

A debreceni rendőrség bonyolult ügyben indított nyomozást. A debreceni pályaudvar közelében posztoló rendőrszemnek feltűnt egy kézikocsi, mely gyümölcscsel, zöldséggel volt lát-szatra megrakva és mellette két asszony hevesen beszélgetett. — Odament és megkérdezte, mit visznek a kézikocsi, mire azok kijelentették, hogy gyümölcsöt és zöldséget akartak a pályaudvaron teherárként feladni Máramarosszigetre, azonban nagy súlya miatt nem vették fel a küldeményt és most azon tanakodnak, hogy mit csináljanak vele.

A rendőr megvizsgálta a kézikocsi tartalmát és amint a felső részen levő paradicsom, répa és gyümölcsrészt egy kicsit megbontotta, legnagyobb meglepetésre egy koppasztott kövér liba lába meredezett feléje. Tovább folytatta erre a kutatást és egyik koppasztott libát a másik után fedezte fel.

Közben a két asszony eltűnt a

közélemből és így a rendőr csak a kézikocsi tulajdonosát tudta előállítani a rendőrségre, ahol a rakományt, melyben 27 koppasztott kövér liba és egy kacsa volt 147 kg súlyban, lefoglalták és átadták forgalombahozás végett a Hangyának.

Megindult az ügyben a vizsgálat és megállapítást nyert, hogy a 27 darab koppasztott libát Herz Lidorné és Fanto Herman-né Horthy Miklós-utca 27. szám alatti lakosok vásárolták a Simonffy-utca 27. sz. alatt Hirsch Sámuel üzletében. Kihallgatták az ügy kapcsán Hirschet is, aki elmondotta, hogy megjelent üzletében a két asszony és összevásárolták a libát, ő azonban nem tudott arról, hogy azt milyen célra vették és hogy ki akarták szállítani Debrecenből.

A két máramarosszigeti asszony elutazott Debrecenből és így a debreceni rendőrség értesítése alapján a máramarosszigeti rendőrség fog ellenük vizsgálatot indítani.

— Kolumbus előtti Mexikóban a háziállatok és a nyájban élő kerdőzők még teljesen ismeretlenek voltak.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, október 16-án reggel 8 órától, október 23-án reggel 8 óráig: Kossuth, Piac u. 26, telefon: 29-56. — Magyar Korona, Kálvin-tér 15., telefon: 16-06. Arany János, Csapó u. 66, telefon: 11-78. — Hungária, Szoboszlói út 4, telefon: 32-50 sz.

Apák napját tartanak a cserkészek

A debreceni VI. cserkészkerület cserkészei vasárnap apák napját tartanak úgy, hogy azon a napon minden az apákért történik. Az apákért, aki küzd, harcol, nevel és aktív minden törekvése az, hogy fiatalok derekát erősítse, hazajert harcolni tudó embert neveljen.

Mennyi lemondás, mennyi ábránlan éjszaka jut az apának addig, amíg célját fiam keresztül éli. Ezt tudja és átérzi cserkészeink és most ezen a vasárnapon akarják halálpárt ereztetni az apai szívvel és megmutatni, nem hiába a gond, a lemondás, a küzdés, mert a magyar cserkészfi tudja mivel tartozik az apának, tudja, hogy azt semmi kincsessel megváltani nem lehet, tudja, hogy a ragaszkodó halás szeretet, a megbecsülés az, amit az apa vár és ami boldoggá teszi.

Vasárnap az apákért imádkoznak cserkészeink, majd akiknek már nem él az édesapjuk virágot visznek ki a sírjukra, a harctéren küzdő apáknak pedig elküldik szívük melegeit egy labori lapon.

Délután a cserkészparkba vonulnak ki a fiúk, ahová meghívják édesapjukat, kiknek örvendeztetésére és tiszteletére jöttek el mulatni be, majd fél 5 órai kezdettel táborüzenet tartanak. A táborüzenet szívesen látják mindenkit a cserkészek.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága október hó 22-én ülést tart. Tárgysorozaton a bizottság elnökének megválasztása, valamint Horváth Sándor és Nagybakay Antal országgyűlési képviselő megvizsgálása szerepel.

A nyilastelepi református fiú és leányifjúság vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a gyülekezeti házban műsoros ünnepélyt rendez a karácsonyi szegénysegélyezés javára a következő műsorral: 1. Megnyitó beszéd 2. Szavaltat. 3. Egyfelvonásos színdarab. 4. Szavaltat. 5. Egy felvonásos színdarab. 6. Monológ. Szünet. 7. Egy felvonásos színdarab. 8. Matróctánc. 9. Villámlás. 10. Jelenet. 11. Bezáró szavak. Műsorvégzés kötelező. Tekintettel a jótékony célra mindenkit szeretettel hív és vár a rendezőség.

A Szeretetszövetség Bibliaköre, a Telesi u. 71. szám alatti árvaházban, ma délután 5 órakor ismét megkezdik működését. Az érdeklődő testvéreket szeretettel hívja és várja a vezetőség.

Az Erdélyi Nyereménykölcsönkötvény 97 fölé emelkedett, november elsején 4 százalékos kamattal lesz esedékes, januárban pedig kisorsolásra kerül az egymilliópengős főnyeremény.

A „Lavoro Fasiszta” észak-Olaszországba teszi át szerkesztőségét. Mint Rómából jelentik, a „Lavoro Fasiszta”, mely eddig Rómában jelent meg, az egyik felsőolaszországi városba telepszik át. Az olasz fővárosban mindamellett továbbra is megjelenik a lap külön római kiadása.

Zogu volt albán király nem utazhat Algírba. Az algéri hatóságok ugyanis nem adtak beutazási engedélyt az exkirály részére. Az elterjedt hírek szerint a szövetségesek nem hajlandók elismerni Ahmed Zogu trónigényeit.

Halálos szerencsétlenség a szüret után

A megbokrosodott lovak árokba fordították a szekeret

Özv Koponyás Lajosné, Káposztás Erzsébet 63 éves debreceni Emerich-utca 19 szám alatti lakos Hajdúhadházon szüretben volt rokonainál. Szüret után felrakodtak Abrók József hadházi lakos két lovas szekerére, felrakták a hordókat és a szölet, majd a hajdúhadházi műtőn megindultak hazafelé. Még Hajdúhadház határában jártak, amikor szemközt jött egy teherautó, a lovak az autótól megijedtek és az árokba fordították a szekeret. A bennülők öv. Koponyás Lajosné kivételével kisebb sérüléseket szenvedtek — Koponyásné azonban fején hatalmas, roncsolt sebet, ezenkívül valószínűleg koponyaalatti törést és belső sérülést is szenvedett. Esméletlenül, vértócsában hevert a földön. Ertesítették a mentőket, de mire kiérkeztek, Koponyásné meghalt.

A halálos szerencsétlenségről jelentést tettek a debreceni kir. ügyészségnek. A vizsgálat megindult a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására.

Csaknem kétezer Badoglio-párti olasz katona vesztette életét egy német hajó elsüllyesztésénél. Mint a Német Távirati Iroda értesül, október 19-ike virradó éjszaka Kréta szigete közelében tíz angol bombázó megtámadott és elsüllyesztett egy német hajót, mely útban volt görögországi kikötők felé. A hajón mintegy 2300 Badoglio-párti katona volt, köztük 150 tiszt. A katonák közül csupán négyszázat sikerült kimenteni, a többi odaveszett.

November 3-ig visszavizsik az üdülő fővárosi gyermekeket. Illetékes fővárosi helyen kijelentették, hogy a vidékre küldött gyermekeket november 3-ig visszavizsik Budapestre. Ezzel kapcsolatban tizenkétezer gyermek hazaszállításáról van szó. Az üdülési akció vezetősége gondoskodik arról, hogy ahol nagyobb csoport fővárosi gyermeket üdül, onnan különvonatokon történjen a visszaszállítás. A szülők ebből az alkalomból szabadjegyet kapnak, leutazhatnak gyermekükért és hazahozhatják.

A céslési ellenőr 153 mázsa gabonával károsította meg Esztergom városát. Az esztergomi törvényszék előtt közokirathamisítás és közszükségleti cikknek jogellenes elvonása vádjával állott Nyári József esztergomi lakos. A vád szerint Esztergom városi Nyári Józsefet közigazgatási ellenőrként alkalmazta s ő ebben a minőségben 153 mázával kevesebb gabonát tüntetett fel a mázszakönyvben, mint amennyit valóban elszépeltek. A bűnyűnek Nyári József kivétel még 49 vádlott van. A vádlottak kihallgatása után a törvényszék a bűnyű tárgyalását elnapolta.

A Német Tudományos Intézet közli a hallgatókkal, hogy a mai rádióhangfelvételek miatt dr Lengyel Imre órái elmaradnak.

A harangöntés Krisztus után 400 körül a campania Nola városából indult hódító útjára, melynek közelében kintő minőségű ércet adó rézbánya volt.

Füsttel ölte meg magát viház Takács Istvánné 57 éves németmaroki asszony. Ongyilkossági szándékból eldugasztotta a kályha csövét és a kiáramló füstben megfulladt.

Hétón, október 25-én, este 7 órakor zárul a Bika-szálló kisteremben rendezett nagyszerű képiállítást Virágcsendélet, zsáner és tájképek, vallásos és népi életből vett tárgyak, akt figurális kompozíciók, színes és gazdag anyagból válogatható és vásárolható a legigényesebb közönség is. Kedvező díjazás feltételek mellett. Megtekintésük díjtalan. Nyitva 9—1 és 3—7-ig.

TEXTILSZAPPAN jegy nélkül ismételhet régi áron, kilogrammonként 2.69. Krayer testeküzlet.

Ifjúsági vigdelutánt rendez a Csapóutcai Egyházzs. Nőszövetsége október 24-én, délután 4 órakor. Szappanos u. 16. sz. otthonában. Előadásra kerül „Semmi sem lehetetlen” című négyfelvonásos, táncos, dalos vígjáték „A tékozló fiú” nem 24-én, hanem később kerül előadásra. Figyelem! Többször nem hirdettünk!

Bukarestben be kell szolgáltatni a katonai fegyvereket és felszerelési tárgyakat. A román fővárosi rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a lakosság október 30-ig köteles beszolgáltatni minden fegyvert és katonai eszközt, különben súlyos büntetéssel kell számolniuk.

Angol tábornok öngyilkossága Spanyolországban. Stockholm angol körökből származó hírek szerint Reginald Miller újzélandi tábornok Figueres egyik szállodai szobájában ismeretlen okból öngyilkosságot követett el. A tábornok Spanyolországban volt internálva. (MTL.)

Súlyos baleset érte Magasházy főhadnagyot. Nagyváradról jelentik, hogy Magasházy Dénes tüdőfőhadnagyot, a kiváló úrlovast tegnap lovasvadászaton súlyos baleset érte. Lova az egyik akadálynál felbukott és lovasát maga alá temette. Magasházyznak segítségére siettek és azonnal kórházba szállították, ahol megállapították, hogy nyakcsigolyatörése van. A szerencsétlenül járt úrlovast gerincét gipszbe kötötték. Állapota súlyos, de az orvosok reménykednek, hogy a fiatal tiszt erős fizikuma jülségíti a veszélyen. Magasházy főhadnagy apját, Magasházy László ny. vezérőrnagy, országgyűlési képviselőt telefonon értesítették a balesetről, ő azonnal Nagyváradra utazott.

Barlangkórház Budapestben. Elkészült a főváros egyik valóban legkorszerűbb közegészségügyi intézménye: a barlangkórház. A világháborúnak kellett közbejőnnie, hogy a várbeli hatalmas barlangokat, melyek ezideig csak idegenforgalmi látványossággal szolgáltak, komolyabb célra is igénybevegyék. A főváros vezetősége elhatározta, hogy a várbeli barlangok egyik legmélyebben fekvő szakaszát kórházzá rendezi be. A munkálatok többszáz ezer pengő költséggel most teljesen befejeződtek és a jövő héten megtartják ennek a háborús intézménynek a sajtóbemutatóját. A barlangkórház a legmodernebb berendezésekkel és felszerelésekkel rendelkezik, a legkorszerűbben felszerelt műtővel, kórháztermekkel látták el.

A cigányzenésztársadalom új szervezetbe tömörült és megalakította a Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületét. A belügyminisztérium által jóváhagyott egyesület a cigányzenészek anyagi érdekeinek megvédését, szociális helyzetének elősegítését zenei és erkölcsi téren, tagjainak díjtalan állásközvetítését és kollektív szerződés rendszeresítését üzte ki céljául.

Rejtélyes gyilkosság Kolozsvárott. Hartig György beszercei gazdálkodó együtt mulatozott Simon József kolozsvári cipésmesterrel. Ugyanott mulatozott Kacsó Márton szállóportás is több barátjával. A két társaság összeszólközött. Az utcán azután eddig ismeretlen körülmények között Kacsó megölték. Hartigot és Simont a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

Hadházy Emília és Szilágyi László esküvője

Kedves, bensőséges esküvő folyt le tegnap délelben a Kossuth-utcai templom falai között. Hadházy Dániel, a csapókerületi ref. népiskola igazgatójának bájos leánya: Emília és Szilágyi László állami gazdasági iskolai tanító esküdtek egymásnak örök hűséget.

A menyasszony részéről Hadházy Ferenc földbirtokos, a vőlegény részéről Koszta Mihály textilkereskedő voltak a tanúk.

A fiatal párhoz a Hadházy-család rokona: dr Kulesár Dezső anyakönyvvezető lelképásztor intezett nagyon szép beszéddel. A szolgálat nagyszerűségről szólt. *Mi tenne a világban, hol tartana az emberiség, ha a vezető nem a hatalmaskodás vágyával, gyűlölettel, hanem szolgálatiakkal és szeretettel volna élve. Sok nyomorúságot szabadulnánk meg, ha megértelnénk Krisztus jelleges tanítását a jószágról, a szeretetről — mondta.*

Isen a keresztyén családi közösséget épp azért teremtette, hogy abban létrehozza az igazi szolgálatot. Ha a házastársak mindegyike uralkodni akar, akkor az egymással folytatott harcban elég a szív, a fiatalság, az egész élet. A házastársaknak az áldozathozatalban kell egymással versenyezniük s ha egymásért áldozatokat hoznak, ezt ne mártírcsall, hanem készséggel, szeretettel tegyék.

Dr Kulesár Dezső hangoztatta, hogy úgy a menyasszony, mint a vőlegény olyan családból származik, ahol ez a szolgálat szent törvény, boldog kötelesség s az otthon példája őket is elvezeti a boldog, a krisztusi életúra.

A telemben szép beszéd, az esküszavak elhangzása és az ima után a sok jelen volt rokon, jóbarát és ismerős szerencsejövátokkal halmozta el a fiatal párt.

A fiatalok Erdélybe utaznak nászútra.

Tehenet kergetve elesett az utcán — három nap múlva meghalt. Gyanus körülmények között, hirtelen meghalt Nagy Miklósné balmazújvárosi lakos. A halálselel kapcsolatban kihallgatott egyének elmondották, hogy Nagyné, aki 8 hónapos áldott állapotban volt, az után egy ténen után szaladt, elesett, megütötte magát és ettől kezdve panaszoktól belső fájdalommal. Az a gyanus merült fel, hogy összefüggés van a hirtelen halálselet és elesése között. A kihallgatások során azonban Nagyné kezelő orvosa elmondotta, hogy az asszony gyomorfekélyben szenvedett már hosszabb idő óta és megállapították, hogy ez okozta halálát. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Több amerikai üzem polgári ruhák előállítására rendezett be. E gyárak átállítása az európai piac kielégítését célozza. Arra számítanak, hogy a háború után mintegy tízmillió európai lakost kell ellátni ruhámmal.

A váltó-szerkezetében keletkezett hiba okozta a szerencsétlenséget a nagyváradi pályaudvaron. Hirt adtuk arról, hogy a nagyváradi pályaudvaron szerencsétlenség történt. Bihar-püspöki felől befutott egy gyors-tehervonat. A teljes sebességgel haladó vonat szerkocsija kiugrott a sínékből és hat üres teherkocsi egymásra futott és darabokra tört. A szerkocsiban utazott Sere Károly 20 éves bihar-püspöki diák, vasúti pályamester fia. A szerencsétlen fiatalember kiugrott a vonatból az összeütközés pillanatában és halálra zúta magát. A gyors-tehervonat kísérőszemélyzete közül senki sem halt meg, sőt komolyabb sérüléseket sem szenvedett. Ha Sere Károly nem ugrik ki a vonatból, aligha történik neki is baja. A vasút szakértői és a rendőri bizottság azonnal megkezdte a vizsgálatot. A romok eltakarítása után megállapították, hogy a váltó-szerkezetben bekövetkezett hiba miatt történt a szerencsétlenség. A mozdony még átment a váltón, de a szerkocsi már nem tudott keresztül futni és kiestek a kerekek a sínékből. — Az ügyészség rendelkezése Sere Kálmán holttestét felboncolták.

Őszi hangulat

Harkály kopogtat a fán, Arrébb templom órája kondul, S a délelőtti csendre A nap sárja fényébe csordul.

Dal támad a kovács üllőjén, Kacag ifjú anyóknánk: az Ősz, Fent a szőlőhegyen meg Nagy kedvében puskát süt a csész.

Távolabb tyúk is kotkodácsol, Néha itt-ott sipít egy madár, S a déli dombtetőről Fáradt arccal búcsút int:

Erköbökút. 1943. a Nyár. Tarr Lajos.

Két hétre betiltották a Független Magyarországot

A Magyar Távirati Iroda jelenli:

A m. kir. belügyminiszter 216.331—1943. VII. A. számú rendeletével a Budapestben dr Mihályfi Ernő felelős szerkesztésében és a Független Magyarország Lapkiadó Kft. budapesti cég kiadásában megjelenő és Budapestben a Hungária Hirlapnyomda Rt. nyomdában előállított „Független Magyarország” című politikai hetilap további megjelenését és terjesztését az 1939. évi II. tc. 151. §-ának 3. bekezdése alapján az országnak az említett törvényhely által védett érdekeit veszélyeztető és pedig a lap folyó évi október hó 18-án megjelent 42. számában közzétett közlemény miatt 1943. évi november hó 3-áig bezárólag betiltotta.

Felakasztotta magát egy 17 éves leány. A hajdúböszörményi rendőrség jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Zolnay Margit 17 éves fiatalleány, hajdúböszörményi lakos, lakásán felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Önként jelentkezett a fiataalkorú tolvaj a rendőrségen. Stréger Józsefné kereskedő neje Erzsébet utca 27. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen egy fiatalkorú lány alkalmozottja ellen, aki tőle nagyobb értékű fehéreműtelt ellopott. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást, amikor tegnap délelőtt megjelent a rendőrségen a fiatalkorú lány és önként jelentkezve elmondotta, hogy lopást követett el munkaadójánál, azért jött, hogy megbűnhődjön. A rendőrség őrlethe vette a fiatalkorú tolvaj leányt.

Gyermekhalállal végződött Pestszentlőrincen néhány kísérleány jétéka. Az állami lakótelepen levő gyermekek egész délután egy roskatag fal tövében játszottak. Már sötétedni kezdett, amikor egyikük hirtelen felkiáltott: „Vigyázzatok, ránk esik a fal!” Legtöbben idejében felugrottak és szétszaladtak. A hatéves Hingl Teréz azonban a törmelék alatt maradt. Édesapja késő hajnalig ásta a törmelék, míg rátalált leánya holttestére.

Meggyulladt a ruhája, ijedtében szívzélhűdés érte. Seelig Istvánné hetvenéves budapesti lakos kamarájában tűz keletkezett. A tűz átterjedt az öregasszony ruhájára, aki ettől annyira megijedt, hogy összeesett és meghalt. Orvosi megállapítás szerint szívzélhűdés érte.

Jogerős lett a nyilas Omelka háromhavi fogháza Omelka Ferenc, a nyilaskeresztes párt volt háznagya, 600 példányban röpiratot sokszorosított és a párt vezetői címére szétküldötte. A röpiratban súlyos kitételekkel támadta Jurka Flavius máramarosszigeti főispánt, aki felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmazás címen eljárás indított ellene. Omelkát a törvényszék 3 hónapi fogháza itélte sajtórágalmazás vétsége miatt, az ítéletet a tábla és most a Kúria helybenhagyta.

Nagy részvét mellett temették el majthényi Kiss Sándor rendőr-főkapitányhelyettes hitvesét

Debrecenből 22 tagú rendőrtisztí küldöttség és nagyszámú gyász-közönség utazott a temetésre Nyíregyházára.

Bensőséges mély részvét mellett helyezték örök nyugalomra majthényi Kiss Sándorné szül. v. Hahnel Mária, Nyíregyházán az északi temetőben levő családi sírboltban. A temetésen két város társadalmának mélyes részvételét nyilvánítt meg, meghatározott formák között a mélyen sujtott majthényi Kiss Sándor rendőr-főkapitányhelyettes és családja iránt. Az elhunyt nagyszony végtisztességtételén megjelent Debrecenből dr. Kölcsey Sándor polgármester, Pass László ev. esperes, Fux Antalnéval az élen az Ev. Filigrányt küldöttsége, vit. dr. Tóth Gyula rendőrfőtanácsossal Szabó Gyula, dr. Boczkó Lajos dr. Végvári Sándor rendőrtanácsosokkal, vitéz Boskó Mihály főfelügyelővel, dr. Répássy István, dr. Kubinyi Béla, dr. Rádonyi Nándor rendőrkapitányokkal élén 22 tagú tisztí küldöttség a debreceni rendőrkapitányságtól, Császár Péter detektív-felügyelővel élén a detektívtestület tagjai, Nyíregyháza úrtársadalmának tagjaiból részt vett a temetésen Borbély Miklós alispán, Szohor Pál polgármester, dr. Erdőhegyi Lajos volt főispán, a nyíregyházi Ev. Nőegylet tagjai, dr. Vastagh Zoltán rendőrtanácsossal élén a nyíregyházi rendőrség tisztí küldöttsége és nagyszámú gyász-közönség kíséretében utazott a nemessé gondolkodású, áldottlelkű nagyszonyt.

A koszorú és virágderdővel borított ravatal felett a nyíregyházi ev. vezetőlelkész mondott gyászimát, hangzatosabban, hogy a fájdalom éneke dicsőítő énekké csendül enné a ravatalnál.

Ezután dr. Thuróczy Zoltán ev. püspök mondott magasszónyálalású gyászbeszédet. Rámutatott arra, hogy az elhunyt bölcsőjét Szeged ringatta, koporsóját Debrecenben szegyezték le és fáradt teste Nyíregyházára vágott vissza megpihenni, ahol közel egy negyedévszázadon keresztül élt. Majd azt fejtegette a püspök, hogy könnyű azt mondani, hogy jó az Ur, ha jól megy a dolgunk, de nehéz akkor, mikor nehéz csapások súlya nehezíti ránk. Nehéz volt hinni és hirdetni a család tagjainak is, amikor tudták, hogy a megboldogult nagyszony nap-

jai meg vannak számlálva, de hirdették, mert tudták, hogy mindennap az Isten különös ajándéka Jó az Ur, mert jó, hűséges feleséget és a családját rajongásig szerető édesanyát adott a férjnek és gyermekeknek.

A gyászének elhangzása után megindult a gyászmenet a családi sírház, ahol ima után dr. Fux Antalné búcsúzott az Ev. Filigrányt nevében a megboldogult társ-einöknőtől:

— Mosolyát, mely olyan jellegzetesen sajátja volt elhunyt testvérünknek — mondotta — szívünkben örizzük s élet a hit, remény, hogy újra találkozzunk...

A beszédek elhangzása után örök nyugalomra helyezték majthényi Kiss Sándorné temetett Kiss Sándor főkapitányhelyettesét és családtagjait számosan keresték fel őszinte részvétnyilvánításukkal.

A ravatalra igen sok koszorút küldtek. A koszorút feltráta voltak: Felejthetetlen Macámnak: Sándor. — Anyucinak: Sanyi és Ducl. — Anyucinak: Tibi — Mély részvéttel: a debreceni rendőrkapitányság. — Kegyelettel: dr. Kölcsey Sándor és felesége. — Baráti szeretettel: Ujlaki-család. — Utolsó üdvözléssel: Marsóék. — Soha nem felejtő szeretettel s barátsággal: Rozsi, Peti, Éva. — Drága keresztnevek: Koci. — Na gyon szeretünk: Evangélikus Nőegylet. — Utolsó üdvözléssel: Baba és Kálmán. — Drága Maslikánknak: Ferkó és Hédi. — Drága Nénukámnak — Drága jó Máriámnak, Maca néninek: Vilma, Tivadar, Rica és Irén. — Nagymamának: Zsuzsi és Öcsi. — Utolsó üdvözléssel: Ida néni, Vilmos bácsi. — Felejthetetlen sógorónknak: Annus és Miska. — Őszinte szeretettel: Rozsi és Sanyi. — Nagynéninknek szeretettel: Sándor és Géza. — Kegyeletes emlékezéssel: a nyíregyházi rendőrkapitányság. — Régi barátsággal: Klár Sándor. — Fehér a lelked, mint a rózsza, de jószágod ezt felülmulja. Mélyes részvéttel: Osgyániék. — Igaz kegyelettel: m. kir. rendőrség vidéki főkapitánysága. — Mély részvéttel: Mikecz Miklós és felesége. — Valamint igen nagyszámú csokor.

ked szavát! A koszorú megváltása című befolyt anyagi erő nem hervadó és pusztuló koszorúba, de hervadhatatlan lelki-virágokba, maradandóbb szék-házépítési tegyük feltejtük. Egy időtálló, nagybősszegű Veresegyházi Béla-alapítványba, amely az utókor számára a koszorúnál emlékezetesebb lesz és élni fog...

Ezután Szabó Imre fűszerkereskedő lépett a nyitott sírhoz és meghatározott beszédet vett a székház bizottság nevében örök búcsút Veresegyházi Bélától. A búcsúbeszéd elhangzása után elföldelték a koporsót.

Ingavonatok Minden-szentek napján a Köztemetőbe

A múlt évekhez hasonlóan a Köztemetőbe igyekvő közönség kényelmesebb utazása céljából, november hó elsején, Mindenszentek napján Debrecen állomás és a Köztemető IV. sz. kapuja között motoros ingavonatokkal helyezzük forgalomba. E vonatok megállanak a Budai Ezsás ut-cánál, Vámospécsi útnál, Temető utcánál, Debrecen Csapóker-tben és a Köztemető III. és IV. sz. kapujánál.

A temetői járatok Debrecenből 10 óra 40, 14 óra 10, 15 óra 30 és 16 óra 10 perckor indulnak. A járatok indulási idejét a fenti megállóhelyeken hirdetőtábla-kon is közzéteszük.

Fentiekben kívül utasok le- és felszállás céljából november hó elsején a Köztemető IV. sz. kapujánál a Debrecenbe 9 óra 02 perckor érkező és Debrecenből 14 óra 53 perckor induló menetrendszerű személyszállító vonatokat is megállítjuk

A temetői vonatokon a menetdíj 40, illetve 20 fillér

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943. X. 22.

Kint az oroszfronton

Amikor azt eszharangszó Zeng a város felett, A szeretet színes szárnyán Elküldöm szívemet, Túl a határokon, Kint az oroszfronton.

Talán most fujják a kürtöt, Reng az egész világ, Magyar szíved, bátor ajkad Csata-jelszót kiált Túl a határokon, Kint az orosz fronton.

Vagy zöldszínt lapot Irsz boldogan haza: Édesapám ne aggódjon, Egészséges fla... Túl a határokon, Kint az oroszfronton.

Vagy kemény rögökre Fáradtan lefekszel, S gyönyörűt álmodsz: Hogy hazajössz egyszer... Túl a határokon, Kint az orosz fronton., Tóth Gizella.

G y á s z r o v a t

Özv. Koponyás Lajosné Kusz-tós Erzsébet 63 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután háromkor lesz a köztemetői 3-as teremből ref. szertartással. Lakása: Emerich-u. 19. Pusztai temetkezés.

Özv. Stancz Istvánné Papp Rozália 60 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután lesz a köztemetői 3-as teremből gk. szertartással. Lakása: Toroczkó-u. 3. Pusztai temetkezés.

Megtalálták a két hónap-pal ezelőtt eltűnt buda-pesti fogorvos holttestét

Két gombaszedő fiú kapja a 15.000 pengős jutalmat

Hirt adtunk már arról, hogy két hónappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt Budapesten dr. Bauer Samu, a 75 éves aranydiplomás fogorvos. A rendőrség nagyarányú nyomozást indított meg és a fogorvos családja is segíteni igyekezett és a nyomravezetőnek 15.000 pengő jutalmat ígért. A kutatás eredménytelen maradt és nem akadtak a fogorvos nyomára.

Tegnap délután két gombaszedő gyermek a dobogókői erdőben másfél óra járásra a fűszásházaktól megtalálta az öreg orvos holttestét. A csendőrség megállapította, hogy a fogorvos holtteste később került arra a helyre, ahol megtalálták, mert azt a helyet még az eltűnés idejében átkutatták jól, rendorkutyák is jártak azon a helyen, de ott semmit nem találtak. Az orvos gyengesége miatt sem tudott volna saját lábán olyan messzire sétálni.

A kutatás tovább folyik, hogy megoldják a rejtélyt, hol őrizték eddig a holttestet és kik viték most arra a helyre, ahol megtalálták.

A 15.000 pengős jutalmat a két gombaszedő fiú kapja meg.

Lopkodta a temetői fejfákat — 15 napi fogházra ítélték

Saja János 51 éves debreceni napászműs lopás vétségének vádjával állott a debreceni törvényszék előtt. A vád szerint Saja az elmúlt év teljén a Hatvan utcai temetőből fejfákat lopott, azokat hazavitte és eltüztelte. A bűnügyel kapcsolatban kihallgatták Kegyes Ferencet, a debreceni temetők gondnokát, aki elmondta, hogy a régi temetőkben különösen fontosak a fejfák — mert ez az egyetlen adat a sírok megtalálására. Ha a fejfák elkallódnak, az illető holttest kitért semmiféle eljárással megállapítani többé nem lehet. A bíróság a tolvaj napászműst 15 napi fogházra sújtotta. Az ítélet jogerős.

A közönség szava

Magyaros intézeti sapkát kérnek a Dóczisták

Hogy írni valóm tárgyára ráterhessek szükségesnek találom dr. Karácsony Sándor úr ezen szavait idézni: „Az iskola falai közé az igazi magyar szellemet kell bevinni”. — Nagyon könnyen magyar lehet ismét a középiskola.

Hogy a középiskola magyarrá váljon, belső és külső változáson kell, hogy keresztülmenjen. A belső változást teljesen és megfelelően megtárgyalták, de a külső változásról szó sem esett.

Ugyanis mi, a ref. Dócz-intézet színmagyar növendékei, az úgynevezett svájci sapkát hordjuk. Még a neve sem magyar. Felesleges felsorolnom a város többi intézeteinek a úgyszintén az ország bármely városainak intézeteit, — ahol az úgynevezett „Bocskai” és „Turul” sapkát hordják. Epp itt,

a „Kálvinista Rómá”-ban nekünk reformátusoknak kell „svájci” sapkát hordani.

Miért nem hagyták meg azt a régi szép darutollas „Bocskai” sapkát? Anyáink is olyanban jártak. Miért ne járhatnánk mi is? Most már az illetékesekre tartozik a többi. Ezért azzal a tiszteletteljes kéressel fordulunk az intéző körökhöz, így a ref. Dócz-intézet igazgatóságához és tanári karához, hogy kérésünket teljesíteni sziveskedjenek.

„Mutassuk külsőleg is, hogy magyarok vagyunk, hisz miről ismernének meg, ha nem: nyelvünkről és öltözetünkről?” Teljes tisztelettel:

Több dóczista-lány.

— Az első tűzoltókocsikat 1518-ban Augsburgban készítettek. Addig kizárólag csak kézi tűzfecskendők voltak használatban. A fecskendőtől a 17. század második felében került használatba.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mi történt a Csizmadia Arucsarnok Szövetkezet székházának eladása körül?

Többször szó volt már a debreceni Csizmadia Arucsarnok Szövetkezet csapottai székházának eladásáról. Ezt a patinás régi házat és benne a „Csizmadia-diasztrát”, mely bekezdésben nagy forgalmat bonyolított le és ide jártak hét vármegyéből jó csizmat venni, a társulat, illetve a szövetkezet vezetősége eladóra tette. Ez a tradicionális épület, melyet az ösök nagy ügybuzgalommal és kitartással megtartottak, most más kézre került. Az épületkomplexumot Izsák Ferenc és József, az Izsák festékkereskedő cég beltagjai vették meg 535.000 pengőért.

A szövetkezet tagjainak egy része úgy látta, hogy kedvezőtlen eladást csináltak, így a ház eladását ellenzéke támadt, több városi gyűlés volt a szövetkezetben.

Közben az történt, hogy a törvényszék megsemmisítette a közgyűlési határozatot azzal, az indoklással, hogy nem volt szabályszerűen meghirdetve a székház eladását elhatározó közgyűlés.

Felfolyamodás folytán hétfőn a kir. ítéletábla foglalkozott az ügygel és jogerősen érvényesnek mondotta ki a ház eladással foglalkozó közgyűlés határozatát azzal az indoklással, hogy alapszabály szerint csupán a rendes közgyűlést kell meghirdetni, a ház eladást elhatározó közgyűlés pedig rendkívüli közgyűlés volt.

További felfolyamodásnak helye nincs, így most már véglegessé vált a csizmadia székház eladása, az épületkomplexum az Izsák testvérek tulajdonába megy át.

Most, hogy ez az ügy végérvényesen befejezett nyert, alkalomunk volt beszélgetést folytatni az ügy egyik alapos ismerőjével, aki a következőket mondotta:

— Legelőször is arra kell rámutatnom, hogy mi volt a rugója a csizmadia székház eladását kimondó határozatnak. A helyzet az, hogy a tagoknak közel a fele rá van utalva arra, hogy megkapja a részvényösszeget. Ezért alakult ki többsége az eladásnak. Ez végeredményben egy magánjogi kérdés. A kir. ítéletábla döntése most már véglegesen pontot tett a sok izgalmat felvert ügyre. A továbbiakban most már az érdeklő legfőbbképpen az érdekelteket, hogy az adózás, illetve a leróvása után fennmaradó összeg mennyiben teszi lehetségessé új székház felépítését.

Ezután felkerestük Mázló Józsefet, aki a ház eladás kérdésében egy csoport élén az ellenvéleményt képviselte.

— A székház eladásának kérdése még voltaképpen évekkor ezelőtti felvetődött, amikor a városrendezési terv kapcsán a város részéről színterem nagyon humánus ajánlatot kaptunk, mely abból állt, hogy — évekkor ezelőtti tehát, amikor még azon a pénzen jelentékenyebb befektetést lehetett volna eszközölni — kb. 170.000 pengő fejében átadtak volna a városnak a csizmadiasztrát alsó és felső részének megfelelő telekrészt, míg a kö-

zepső rész megmaradt volna továbbra is birtokunkban. Azóta állandóan levegőben legett a székház ügye, vajudott ez a probléma, míg aztán a júliusi közgyűlés kimondta a székház eladását.

— A mi sérelmünk az volt, — mondotta Mázló József, — hogy úgy éreztük, az elnökség nem tájékoztatott bennünket kellően, nem mutatta be csak utólag a szerződést arra hivatkozva, hogy a rendkívüli közgyűlés felhatalmazást adott az elnökségnek a szerződés megkötésére. En és társaim ezt másként értelmeztük, mint az elnökség, mi úgy értettük, hogy csak a tárgyalás lefolytatásával bíztuk meg őket.

— Mikor a törvényszék megsemmisítette a székház eladást kimondó közgyűlési határozatot, megvallom, örültünk ennek, örültünk közös érdekből hiszen logikus, hogy ma már a székházat többszáz ezer pengővel drágábban lehetne eladni. Ezért érthetetlen elöttünk a szövetkezet elnökség álláspontja.

— A vételárral mi történt? — érdeklődünk.

— 535.000 pengőért adtuk el a székházat. Ebből az összegből 150.000 pengő nyomban befektettünk, megvettük érte a Hatvan utca 8. szám alatti ingatlant, mely nagyon szép telek, maga az épület azonban rossz karban van, ahhoz hogy használni lehessen százezer pengőre kellene költenünk. A tagok között kiosztottak fejenként 1500 pengő kölcsönt, ami 225.000 pengő tesz ki, 165.000 pengőt pedig tartalekeltünk az illetékekre, adókra és más öszegyekkel együtt ebből kerül kifizetésre azoknak a tagoknak a részvényösszege, akiknek szükségük van rá.

— Amitől félünk az, hogy ezt az ősi székházat eladtuk, mi értékben nem olyan nagy összegért, legalább is az nem vitás, hogy ma már eladhatnánk jóval nagyobb vételárral. Amit vettünk, az a telek csak na gyobb beruházással válnak használhatóvá, mint székház. Magunk a tagokon sem segített jelentősen az 1500 pengő kölcsön. Tehát végeredményben a székházat eladtuk és azok is, akik híveit voltak ennek az eladási akciónak, rövidesen rá fognak jönni arra, hogy nem lett volna szabad elcsúszni, keresztül szakolni ezt az adásvételt napjainkban. Vagyunk néhányan, akiknek az a nézetünk, hogy az egész tranzakcióval ki kellett volna várni más időket... Sajnos, ennek a felfogásnak olyan többséget, amely nyíltan ki is állna, nem tudunk szerezni. Az idő meg fogja mutatni, hogy ebben a kérdésben nekünk volt igazunk.

— Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki a szerfa, fűrészáru és réteget falemez szállításának szállítási igazolványhoz köztése tárgyában. A szállítási igazolványt a m. kir. ipari anyag-gazdálkodási anyaghivatal adja ki.

Estek az árak a nemzetközi aranypiacon

Augusztus vége óta a nemzetközi piacon lényegesen esett az arany ára, ami főleg azért kellett feltűnést, mert az aranytermelés nagy visszaeséséről állandóan érkeznek jelentések az európai kontinensre.

A legnagyobb aranytermelő területek közül Dél-Afrikában, Kanadában és az USA-ban ugyan is egyformán lényegesen csökkent az aranytermelés.

Ha az árhanyatlás okait kutatják — állapítja meg a nemességiparosok hivatalos lapja —, mindenképp arra kell utalni, hogy a háború folyamán a nemzetközi nemességiparok elszakadtak egymástól. A különböző piacokon tehát az áralakulás függetlenül ment végbe s mindegyik ország önálló piacává vált a nemességipar. Ez volt a helyzet augusztus végéig, amikor az aranyárak a kontinens minden piacán egyöntetűen lefelé menő irányzatot követtek.

Mindez természetesen a hazai nemességiparban is érezhető.

Hírdetmény. Debrecen sz. kir. város állatállománya részére nagyobb mennyiségű lucernaszenát lohereszenát, zabosbúkkönyvszenát, muharszenát, takarmány- és alomszalmát és takarmánytököket vásárol. A város állatállománya részére megvásárolt széna és

szalma mennyiség az eladó pontbeszolgáltatási kötelezettségébe beszámít. Ajánlatot szóban, vagy írásban a gazdasági ügyosztálynál (városháza, magasföldszint 14 szoba) a hivatalos órák alatt lehet beadni

Gazdasági tanácsnok.

SPORT

DVSC-Szolnok és DVSC II.-Nagyvárad Török NB mérkőzések Debrecenben

Debrecenben vasárnap a Diószegi-úti sporttelepen érdekes sporteseményben lesz része a debreceni közönségnek. Kettős NB-mérkőzés kerül lejátszásra. Délután 3 órai kezdettel a DVSC csapata igyekszik a Szolnok ellen megszerezni az egyetlen szükséges bajnoki pontokat. Előzőleg pedig a DVSC II. a Nagyvárad Török NB III. bajnoki mérkőzést.

A DVSC-ben örvendetes újság, hogy a sérültek felgyógyultak és így a Nagy Mihály, Csokai, B.

Nagy — Orosz, Nagy II. Zilahy — Szabó, Tisza, Sidlik, Mester, Szilágyi, Csepel-verő csapattal állnak ki a debreceniek. Nehéz mérkőzés vár a lila-fehérekre, hiszen a Szolnok együttesében olyan játékosok játszanak, mint Kispéter, Horváth kapus, Kolláth Szántó, Korom stb., de ha a csapat kijátssza a Csepel és Nagyvárad ellen mutatott formáját és a debreceni közönség is mellé áll biztatásával akkor Debrecenben marad a két pont.

Vasárnap az NB I-ben a következő bajnoki mérkőzéseket játsszák le a csapatok: DVSC — Szolnok, Csepel — Vasas, Elektromos — Nagyvárad, Kispét — Szegedi VSE, Gamma — BSzKRT, DIMAVAG — Salgótarján, Újvidék — Ferencváros, Kolozsvár — Ujpest.

Tiszthelyettesek—P. MÁV II. és DMTE—Villanygyár II. amatőrbajnoki mérkőzés lesz vasárnap a nagyerdő Stadionban délelőtt kilenc, illetve 11 órai kezdettel.

A Ferencváros-Csepel bajnoki mérkőzést december 19-én játsszák le a két csapat megállapodása folytán.

Női játékvezető Csepelen, Kiss Magda válogatott kézilabdázó kifogástalanul vezetett egy üzemi rangadót Csepelen.

A svéd—magyarra készülő válogatottak 6:0-ra győztek az Elektromos ellen. A Gamma Szabója kitűnően játszott.

Budapest kézilabdázói 8:6 arányban győztek Stuttgartban a város válogatottja ellen. A magyar csapat remekül játszott.

János Béla, a Bocskai volt edzője, az MLSz kispád rendelet ügyében mondotta el a labdarúgószövetség főtákarának, hogy őrája nagy szükség van a pálya belsejében. Többek között azért is, mert amikor a Bocskai edzője volt Markost, a jobbzsésőt könnyű volt felbösszantani — ilyenkor elmentem Markoshoz, a fülébe sugtam valami varázsige

félét s ettől a válogatott széles mindjárt észhezért.

A Szolnok edzésén megjelent és játszott a sérüléséből felépült Szűcs is. Vasárnap valószínűleg helyet kap a szolnoki együttesben.

Csák dr. a kiváló jégkorongos szerint NB mintára kellene megrendezni a jégkorong bajnokságot és ebbe az ország legjobb nyolc csapata szerepelne. Ez a terv nagyszerű lenne vidéki hírvetés szempontjából is és nagy hatással lenne a vidéki korongosokra, — mert több mérkőzést játszanának.

A keleti kerület bírózó csapatbajnokságát vasárnap a DTE tornacsarnokában bonyolítják le délelőtt 11 órai kezdettel. A versenven a DVSC két csapattal a Szolnoki MÁV és a Hajdúböszörményiek egy-egy csapattal indulnak. A kerületi bajnok mindenválósztintúsg szerint a DVSC első csapata lesz.

A debreceni amatőrbajnokságban a DEAC Nyíregyházán az NyVSC II. ellen játszik, a többi mérkőzések MOVE Szabolcs II — Karcagi LE, Derecskei MOVE — B. Turul, Mátészalka—Hajdúböszörmény.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNYOMOZÓ (54)

GÁLOCSY legrégebbi magánnyomozó megfigyelési, nyomozási díszkrétek, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.

JANOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78.

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó bizalmasan megfigyel, s nyomoz. Lorántffy u. 19. 54—1519 10 31.

ALKALMAZÁST NYER FERFI VEGYES

FELES konyhakertész egy magyarholdas kertbe keresek Honvédtető u. 6. 2—504 vv.

ÁPOLONAK 20—30 év közötti férfiak azonnal is felvételt. Jelentkezés a délelőtti órákban, az idegklinikán 2—474

ÚJSÁGKÉZBESÍTŐ felvesz a „Debrecen” kiadóhivatala. Jelentkezhetnek idősebb férfiak és asszonyok is, — esetleg rokkantak, Gyakorlatlanok, betanítottak, jó kereseti lehetőség, nyugdíj. Jelentkezni délutánként a kiadóhivatalban József kir. herceg u. 1. sz. — 484 vv.

IGAZOLVÁNYOS újságírás és kézbesítő, csapokerti körzetbe felvesz a kiadóhivatal. Havvi kereset 200 P körül. Jelentkezés délutánként a DEBRECENI kiadóhivatalában. József kir. herceg u. 1 483 vv.

GAZDASÁGI ALLÁS FERFI (26)

SZESZGYÁRI gazdaságba keresünk stabil vizsgázott gépészt azonnali belépéssel. Ajánlat: nyírábrányi gazdaság, Nyírábrány, Pozsgai intéző. 26—279

IRODAI FERFI (32)

GAZDASÁGBA irodai gyakornokot keresünk, aki a számadások vezetésében is járatos. Ajánlatok nyírábrányi gazdaság, Pozsgai intéző címre kértnek. 32—278

IRODAKEZELESBEN

jártas, perfékt gépiró irodatíztet, lehetőleg nyugdíjast alkalmaz Szotyori Nagy Sándor földbírtokos Hajdú sámsón Kor, valás, fizetési igény, családi állapot közlendő. 32—436

IPARI FERFI (33)

GYÁRÜZEM asztalosmunkában jártas segédmunkást keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. vv. 33—904

FIATAL segédmunkást állandó munkára azonnal felveszünk. Piac u. 49. nyomda. 33—501

LAKATOS segédet, jómunkást felveszek, Széchenyi u. 6. sz. Nagy István. 33—495

MEGBIZHATÓ józan, jómunkás sütősegéd azonnali belépésre keres tetik, Derecske, Rakusz-sütőde. 33—480

ASZTALOS segédet épület és bútormunkást, malommunkára felveszek, Varga, Pesti u. 55. 33—489

ÖNÁLLÓAN dolgozó pékség azonnala felvétetik, Nyil u. 37. 33—491

ALKALMAZÁST NYER NO VEGYES (4)

MOSÓNÓT keresek, aki ki is vasal és heti takarítást vállal. Széchenyi u. 81. sz. 4—510

BETEG feleségem mellé fiatal türelmes, vagy középkorú nő felveszek. Érdeklődni: Piac u. 49. nyomda. 4—502

TAKARITÓNÓT, orvosi rendelőbe, csak jó bizonyítvánnyal, rendszer, megbízható keresek. Honvédtető u. 6. 4—503 vv.

MUNKÁS lányokat állandó munkára felveszek Oboczkai, Baranyi u. 12. 4—492

IPARI NŐ (35)

VARRÓLÁNYOKAT 25—30 P fizetéssel felveszek, Balázs, Kossuth u. 58. sz. 35—497

GYAKORLOTT kezdő zacskóragasztó lányokat felvesz ALBERT, Erzsébet u. 48. 35—478

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLÁNYOK felvételtnek, börtöndés műhelyi, Simonffy u. 5. 47—506

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

15—16 EVES mindenest lányt felveszek azonnal. Tóth sütőde, Sámsoni ut 48. 30—414

MINDENES cselédek felveszek Marton Ferenc Hatvan u. 52. 30—487

SZOBALÁNY (60)

MINDENES szobalányt esetleg bejárót felveszek. Lehet zsidó is. Jelentkezés vasárnap 3—5-ig. — Werbőczy u. 2. II. 4 a. 60—496

BEJÁRÓ (8)

BEJÁRÓ idősebb asszonyt délelőtti felveszek, Varga u. 29. szám, első ajtó. 8—469

ÜZLETI AJANLAT 67

ÉRTEKES vásznaiból, selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, hímizzük ágyneműt, fehérneműt, függönyeit. — Megrendelőing anyagjait külön bebiztosítottuk. „Favorit” Csapó u. 24 sz. 67—573 12. 31

GYÖNYÖRŰ, kabátok s kosztümök pontosan készülnék „Tildi” divatszalonban, Rákóczi u. 11. 67—1783 11. 1.

KÖLCSÖNZÖK, veszek porszívót, gramofont. — Kerékpárosoknak ajánlok: dinamófejet, elem-lámpát hátfényt, sárhányót, pumpát, csontolat, Soltész, Kálvin-tér 2. 67—144 10 31

SZORME bundákat javítok alaktok festek veszek, eladok, Kövry szűcsmester, püspöki palota 1. 31. 67—593 11 31

HASZNALT órákat veszek, javítok eladok — Schifmann Vendég u. 7. sz. Kisállomásnál. 67 1792 1. 3

CIAÑOZ, vizsgai, zsi siktelentel felelőségget Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67—606 11. 4.

TÖRÖTT gramofon lemezt 3—P-t fizetek. Villanykörtécseré 30 f., Biró, Hunyadi u. 22. 67—33 11. 20

RÁDIOAMATŐRÖK, hangszórók, trafók, kondenzátorok, warnispótló potencióméterek, használt alkatrészek kaphatók. Kölcsonzók porszívót, gramofont, Soltész, Kálvin-tér 2. 67—144 10. 31.

SIRKŐVEK műköből és termésköből, mészsalak gyümölcsösök részére és bírassal kertü utakra áphatók a debreceni műkögyárnál. Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv

BUNDÁJÁT most készíttesse, alakíttassa. — Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy u. 2. telefon: 12-32. 67—157 12. 12

BŐRKABÁT fordítást átalakítást pontosan vállal, Tegdes János szabómester Püspöki palota. 67—1996 11. 20.

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztít, Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztépület. 1900 vv.

ÜZLETI KERESLET 66

FOLLAT legmagasabb napi áron vesz. „Hangya” tollgyűjtő telep József kir. herceg 71. 66—305

ELELMISZER. ITAL (18)

MUST, 20 hektoliter eladó, Tároásra alkalmas, pincét és hordót adok. Ugyanott kézzel szedett téli alma kapható. Timár u. 25. délelőtt 10—11 óra között. 18—505

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, briliánsat magas áron veszek. Ékszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. szám. 19—572 11. 29.

ARANYAT, ezüstöt, — briliánsat, ékszer, napi áron veszek, Szolecseyi, Sas u. 2. szám. 19—495 11. 27

ARANYAT, ezüstneműt ékszereket napi áron vesz Takács Sándorné, Piac utca 56. szám. 19—1872 11. 10

OKTATÁS (56)

NÉMET anyanyelvű, franciául is beszélő érett ségiztető leány, gyermekek oktatását vállalja. Megkeresések „K 9832 B” jelgére. 56—357

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

MOTOR kerékpárom 175 köbcéntis, Mérai, üzempékes jó gumikkal eladó, G. Nagy Lajos közművesmester, Kaba. 7—406

FALI ventilátor motor eladó Parti, Piac u. 60. 7—500

IROGEP eladó, Állami gimnázium, Kapus, Hatvan u. 7—1771

RÁDIO (58)

RÁDIO 3+1-es, gyönyörű hangú, táskagramofon olcsón eladó. Kigyó u. 34. ötödik ajtó. 52—471

HANGSZER (28)

ZONGORA nangiolas munkát kitűnő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28—624 5. 8

ZONGORA, bécsi remek hangú, kitűnő fatüzeléses kályha eladó, Hadik utca 20. Egyetem sporttelepénél 28—500

KONCERT hegedű eladó. Pedicúr szalon, Piac u. 40. sz. 28—1769

SUNDA cimbalom, férfi kerékpár eladó. Eötvös u. 102. sz. 28—475

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJATKÉSZÍTMÉNYU konyhaberendezések festett nialok, kombinált szekrények raktáron — Jany János u. 1., udvarban. 9—645 11. 29

HALO es konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan raktáron. Ujjalussynál, — Bethlen u. 56. 9—783 10. 22

NINCSEN fenyves kirakunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban. Brilliné 9—1484 1. 8.

SZEP bútor akar vásárolni? Számítását Lőcsői bútorüzletében megtalálja. Eötvös 66. 9—886 11. 30

HASZNALT bútorokat irodaberendezést, wert heimkasszát és üzleberendezést magas áron veszek, Verő, Csapó u. 10. szám. 9—737 11. 13.

ELADÓ furnirozott félháló tükrörrel, Méliusz-tér 13. ajtó 2. 9—498

LAKÁST KERES (52)

LEHETŐLEG a központban különbejáratu bútorozott szobát keresek, központi fűtés előnyben. Válaszokat „állami tisztviselő” jelgére a kiadóba kérek. 52—830 vv.

KETTŐSZOBÁS lakásrészt, alberletbe keresek ott esetleg zsidó önálló házvezetést elvállalnék. Szent Anna u. 2. kávézó. 52—399

KÉTSZOBÁS magános kertés lakást keresek, Antóni János, Kishegyesi út 3. 52—508

ÜRES szobát keresek konyha használattal, lehetőleg azonnal. Cim: do hánygyár, portásánál. 62—470

AZONNALRA keresek bútorozott szobát, háromtagú család részére, esetleg konyha használattal. Cim a dohánygyár portásánál. 52—471

LAKÁSCSERE (53)

ELCSERELNEM adómentes, kétszobás, s verandás, szőlőkeres házamat kétszobás belvárosiért. Nográdi Mátyás u. 7. 53—490

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

SZOBÁT adnék komoly nőnek, ha otthon foglalkozna, esetleg varrással, házi munkáért. József kir. herceg u. 6. földszint jobbra, reggel kilenc órákor. 10—509

ZSIDÓ úrnő lakótársat keresek, Hajó u. 26. 10—481

VEGYES (68)

SZÖNYEG, sezlontakáró, fotellek stb. eladók. Hadházi u. 8, csak 10-12 óráig. 68—1766

CSEREÜZLET (11)

ELCSERELEK tengeriért, vagy eladok 43-as új boxsizmat. Bezerédi 16. 11—424

HASZNALT RUHA, CIPŐ (69)

FEKETE városi bunda, perzsa gallérral eladó. Cim a kiadóban. vv 69—415

ELADÓ 12—15 éves lányok gyönyörűen hímzett, bárány lennyelbunda, fekete férfi bunda, egy pár 39-es zöld cipő. Kigyó u. 18. 69—307

SZKUNKSZ hoák, esetleg muffaj eladó. Deák Ferenc u. 10. szám, üveg folyosónál. 69—493

BŐRKABÁT, kitűnő állapotban levő eladó. ifj. Kovács, Cegléd u. 11. szám. 69—477

KÁLYHA (46)

CSEREPKÁLYHA modern, kandalószerű alig használt, hibátlan, úri lakásba való, nagy szoba fűtésére alkalmas, 5x2,5x9 csempés, vegyes tüzelésű eladó. Domokos Lajos utca 6. sz. v. v. 46—100

INGÓSÁG VÉTEL VEGETES (37)

JÓÁLLAPOTBAN levő kététagú gázvezeték keresek megvételre. Cim: do kerem a kiadóba leadni. 37—1458

HASZNALT CSŐ-ÓLMOT

vesz LAPUNK NYOM-DÁJA

József kir. hg-u. 1. Bika bérház

INGÓSÁG ELADÁS VEGETES (36)

SZEP fikusz, filodendronok, név- és születésnapokra igen alkalmas ajándék, még kaphatók. Hatvan u. 24. 36—1777

HAT darab afrikai matrac eladó, Piac u. 46. sz. Sávári. 36—1768

ELADÓ egy villany és gáz dauer-gép Kiss, Széchenyi u. 2. 36—468

GAZDASÁGI ESZKÖZ

GAZDASÁGI telezerekes gépek, eszközök, koscsik szekerek alkatrészek állandóan raktáron. Árúst, becerél, vásáros, vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19. 24—1811 12 4

BOROSHORDO, szőlőprés eladó. Ugyanott javítás készül. Nap utca 4. 4—302

HUSZONHÉT méter szűrős és kerítés drót eladó, malacért elcserelem Makay, Böszörményi út 83. sz. 24—466

ELADÓ HÁZ (17)

SZEP nagytelkű ház beköltözhető, 7000. Erdély u. 57. Repülőtér mellett. 17—401

ÁETSZOBÁS lakás 10 négyzetgööl, elköltözés miatt eladó. Tegez u. 12. Téglavető. 17—391

ELADÓ 3 szobás, fürdőszobás, további 2x1 szoba, konyha, spájzos lakás, nagy telek. Török Bálint utcánál, sürgősen Balázs Andor, Rákosy Jenő u. 5. 17—507

FÖLDBÉRLET (23)

BÉRBEADÓ 5 és fél hold föld, Nagycserénél. Érdekezni: Meszenva u. 23. sz. 23—494

ELADÓ ÁLLATOK 14

KB. 80 darab fajtisztított agóra nyul, modern ketrekekkel eladó. Bezerédi u. 23. sz. 14—1770

Szerkesztésért: PÁLFI JOZSEF

Kiadásért: PÁLFI JOZSEF

IFJ. SZICSETHY GYULA írószerkesztő és igazgató

Kiadja és nyomja a TISZANTULLI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT. Műszaki vezető: SZICSETHY KAROLY